

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Martina Děkanová

**REGIONÁLNÍ ANALÝZA GRANTŮ
ČESKÉ CENTRÁLY CESTOVNÍHO RUCHU
V OBLASTI PODPORY ROZVOJE
TURISTICKÝCH REGIONŮ**

Bakalářská práce

Praha 2006

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Dana Fialová, Ph.D.

ANOTACE

Hlavním obsahem předložené bakalářské práce je regionální analýza grantových projektů předkládaných České centrále cestovního ruchu v oblasti podpory rozvoje turistických regionů. Akce přidělování grantů na podporou rozvoje turistických regionů proběhla v osmi kolech v letech 1999 – 2002. Je zde také podána charakteristika nejúspěšnějších institucí. Práce dále poskytuje přehled o legislativní situaci v oblasti cestovního ruchu v České republice a nastiňuje i jiné způsoby získání finančních prostředků na realizaci projektů v oblasti cestovního ruchu.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Cestovní ruch, formy cestovního ruchu, turistické regiony, turistický produkt, prezentace regionu.

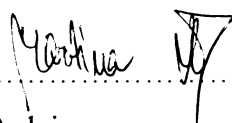
PODĚKOVÁNÍ

V úvodu bakalářské práce chci poděkovat vedoucí práce RNDr. Daně Fialové, PhD. za odborné vedení, připomínky a poskytnuté informace. Také bych chtěla poděkovat panu Ing. Petrovi Kratochvílovi z regionálního odboru České centrály cestovního ruchu, za poskytnutí dat a materiálů potřebných ke zpracování této práce.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Dany Fialové, PhD. K práci jsem použila výhradně literaturu a zdroje dat uvedené v seznamu.

Praha, 31. srpna 2006

.....
Podpis

OBSAH

Seznam tabulek, grafů, obrázků a příloh.....	6
1. ÚVOD.....	7
1.1 Diskuze literatury.....	8
1.2 Vysvětlení základních pojmů.....	9
1.3 Metodika práce.....	11
2. CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU V ČR.....	13
2.1 Přírodní předpoklady.....	13
2.2 Kulturní předpoklady.....	14
2.3 Socioekonomické předpoklady.....	14
2.4 Zahraniční cestovní ruch.....	14
2.5 Domácí cestovní ruch.....	16
3. LEGISLATIVNÍ RÁMEC CESTOVNÍHO RUCHU V ČR.....	18
3.1 Koncepce státní politiky cestovního ruchu z roku 1999.....	18
3.2 Koncepce státní politiky cestovního ruchu na léta 2002 – 2006.....	20
4. FINANČNÍ ZDROJE V CESTOVNÍM RUCHU V ČR.....	22
4.1 Státní program podpory cestovního ruchu.....	22
4.2 Společný regionální operační program.....	24
5. GRANTY ČESKÉ CENTRÁLY CESTOVNÍHO RUCHU.....	27
5.1 Podmínky přidělování grantů.....	27
5.2 Regionální turistický produkt a prezentace regionu.....	28
5.3 Analýza grantových projektů.....	29
5.3.1 I. a II. kolo v roce 1999.....	33
5.3.2 III. a IV. kolo v roce 2000.....	36
5.3.3 V. a VI. kolo v roce 2001.....	39
5.3.4 VII. a VIII. kolo v roce 2002.....	41
5.4 Charakteristika nejúspěšnějších žadatelů.....	43
5.5 Příčiny úspěchu a neúspěchu žadatelů.....	44
5.6 Hodnocení využití grantových prostředků v čase.....	45
6. ZÁVĚR.....	47
Seznam použitých zkratk.....	49
Seznam literatury.....	50
Přílohy.....	52

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A PŘÍLOH

<i>Tab. č. 1: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů v letech 2000 a 2004.....</i>	<i>16</i>
<i>Tab. č. 2: Struktura žádosti v rámci Programu.....</i>	<i>24</i>
<i>Tab. č. 3: Počty žádostí o granty za jednotlivá kola.....</i>	<i>29</i>
<i>Tab. č. 4: Finanční náklady na grantové projekty.....</i>	<i>31</i>
<i>Tab. č. 5: Index přenocování, index cizinci v roce 2004 a podíl žádostí úspěšných ku žádostem předloženým v turistických regionech v roce 2002.....</i>	<i>32</i>
<i>Graf č. 1: Počty příjezdjících a vyjezdjících osob do/z ČR.....</i>	<i>15</i>
<i>Graf č. 2: Počet zahraničních turistů, kteří přenocovali v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích ČR v roce 2004.....</i>	<i>17</i>
<i>Obr. č. 1: Marketingové turistické regiony České republiky.....</i>	<i>12</i>
<i>Obr. č. 2: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve všech 8 kolech (v %).....</i>	<i>30</i>
<i>Obr. č. 3: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v I. kole (v %).....</i>	<i>34</i>
<i>Obr. č. 4: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v II. kole (v %).....</i>	<i>35</i>
<i>Obr. č. 5: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve III. kole (v %).....</i>	<i>37</i>
<i>Obr. č. 6: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve IV. kole (v %).....</i>	<i>38</i>
<i>Obr. č. 7: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v V. kole (v %).....</i>	<i>40</i>
<i>Obr. č. 8: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v VI. kole (v %).....</i>	<i>41</i>
<i>Obr. č. 9: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v VII. kole (v %).....</i>	<i>42</i>
<i>Obr. č. 10: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v VIII. kole (v %).....</i>	<i>43</i>
<i>Příloha č. 1: Webový portál regionu Vysočina (www.vysočina.cz).....</i>	<i>53</i>
<i>Příloha č. 2: Internetové stránky: Stezky dědičství (www.dedicstvi.cz).....</i>	<i>54</i>
<i>Příloha č. 3: Internetový katalog cyklotras a turistických možností v ČR (www.cyklo.cz).....</i>	<i>55</i>
<i>Příloha č. 4: Internetové stránky: regionu Střední Morava (www.stredni-morava.cz).....</i>	<i>55</i>
<i>Příloha č. 5: Region Orlické hory.....</i>	<i>56</i>
<i>Příloha č. 6: Moravské vinařské stezky.....</i>	<i>57</i>
<i>Příloha č. 7: Prachatice, město na solné Zlaté stezce.....</i>	<i>58</i>

1. ÚVOD

Cestovní ruch je jedním z nejvýznamnějších národohospodářských odvětví. Od roku 1989 prodělal cestovní ruch v České republice velmi výrazné změny a v současné době představuje jeden z nejdynamičtěji se rozvíjejících segmentů ekonomiky. K největšímu rozvoji cestovního ruchu dochází v případě, že výdaje jeho účastníků zůstávají stejně vysoké, nebo se dokonce zvyšují. Jak naznačuje S. Mirvald (1996) ve své publikaci, čím rychleji se podaří zajistit obrat finančních prostředků získaných od turistů, tím je větší efekt z cestovního ruchu. Díky zvyšování výdajů ze strany turistů dochází k dalšímu rozvoji cestovního ruchu a ke zvyšování jeho podílu na ekonomice regionu. Efektivita tohoto procesu se bude zvyšovat úměrně s tím, jak se budou zvyšovat příjmy z cestovního ruchu v jednotlivých regionech. Proto by měly být regiony alespoň částečně podporovány ze strany státu a jiných organizací zaměřených na podporu cestovního ruchu. Podpora poskytnutá tímto způsobem by měla pomoci rozvinout, v některých případech i nastartovat cestovní ruch v regionu samotném. Důsledkem by bylo zkvalitnění nabízených služeb (např. zlepšení infrastruktury, zvýšení počtu ubytovacích zařízení, zpestření nabídky nabízených produktů cestovního ruchu, zvýšení informovanosti o službách nabízených v regionu atd.) což by vedlo k dalšímu přílivu návštěvníků do regionu. Tak by došlo ke vzniku spirály vedoucí „směrem nahoru“ – k přílivu peněz a k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v regionu.

Jak však pomoci regionům, které nemají na rozvoj cestovního ruchu dostatek vlastních finančních prostředků? Za účelem poskytnutí finanční dotace k podpoře cestovního ruchu probíhá v ČR nespočetné množství různých grantových a dotačních programů. Jejich množství, dostupnost a objem poskytovaných financí se zvýšil zejména se vstupem ČR do Evropské unie (EU).

Pro svou práci jsem si vybrala jeden z těchto grantových programů, a to přidělování grantů na podporu rozvoje turistických regionů Českou centrálou cestovního ruchu (dále ČCCR). Tato akce probíhala v 8 kolech ve čtyřletém období mezi lety 1999 – 2002. Hlavním cílem mé bakalářské práce je regionální analýza grantových projektů předkládaných ČCCR zejména s důrazem na analýzu projektů realizovaných. Dalším cílem je charakteristika úspěšných institucí, poskytnutí informace o typech subjektů které žádosti podávali a charakteristika okruhů turistických nabídek.

Práce zmiňuje i jiné formy dotačních programů, ale zejména kvůli omezenému rozsahu není zaměřena na jejich regionální analýzu.

Na základě mnou vytyčených cílů jsem si pro svou práci stanovila následující pracovní otázky:

- 1) Existuje regionální diferenciaci v podávání a získávání grantových prostředků?
- 2) Platí, že úspěšní žadatelé své žádosti v dalších kolech podávají opakovaně a naopak neúspěšné jejich nezdar odradí?
- 3) Lze předpokládat, že zájem o poskytnutí grantových prostředků se bude v čase zvyšovat?
- 4) Dochází ke zvyšování počtu návštěvníků v jednotlivých regionech v souvislosti s přidělením dotace?

Práce je rozdělena do sedmi kapitol. V úvodní kapitole jsou vytyčeny pracovní cíle a pracovní otázky. Následující kapitola diskutuje literaturu, která byla použita při zpracování dané problematiky. Vymezení základních pojmů z cestovního ruchu je další částí práce. Také kapitola 1.3 Metodika práce je nezbytnou součástí. Ve 3. kapitole Legislativní rámec cestovního ruchu v ČR jsou charakterizovány základní právní úpravy a normy v oblasti cestovního ruchu. 4. kapitola Finanční zdroje v cestovním ruchu v ČR částečně nastiňuje možnosti získání finančních prostředků v oblasti cestovního ruchu. 5. kapitola je stěžejní v celé práci. Je zde analyzován hlavní cíl práce, tj. regionální analýza grantových prostředků zejména s důrazem na úspěšné žadatele. Součástí kapitoly je také diskuze možných příčin úspěchu či neúspěchu žadatelů a zhodnocení využití získaných grantových příspěvků v čase.

1.1 Diskuze literatury

Jak je zmíněno v řadě jiných prací zabývajících se tematikou spjatou s cestovním ruchem, problematika cestovního ruchu je diskutována ve velkém množství české i světové literatury. Práce čerpala zejména z učebnice Holečka, Mariota a Střidy (2001). Zde jsou popsány všeobecné základy zeměpisu cestovního ruchu a charakterizovány turistické regiony Evropy, Světa a zejména turistické oblasti cestovního ruchu v ČR. Učební text S. Mirvalda (1996) diskutuje druhy a formy cestovního ruchu a také charakterizuje oblasti cestovního ruchu v ČR, Evropě a na Světě. Rozsáhlá diskuze především lokalizačních

faktorů je v publikaci P. Mariota (1983). Jedna z nejzákladnějších publikací cestovního ruchu, sloužící k vymezení základních pojmů a definic z oblasti cestovního ruchu, je Výkladový slovník autorů Páskové a Zelenky (2002).

Práce zmiňuje teorii z publikace autorů Hall a Higham (2005) o vlivu změny klimatu na různé evropské regiony. Autoři se zamýšlí nad změnami v cestovním ruchu v závislosti na změnách klimatu.

Důležitým studijním materiálem byly dokumenty strategické povahy, které řeší otázky spjaté přímo s cestovním ruchem. Jedná se zejména o Konceptci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2002 – 2007 a aktualizovanou koncepci z roku 2004, nesoucí název Postup realizace a aktualizace Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice do roku 2006.

Neméně významná fakta jsou k dispozici v celé řadě odborných časopisů jako Czech Hospitality and Tourism Papers, vydávaný Vysokou školou hotelovou v Praze. Tento časopis uveřejňuje statě a analytické studie českých i zahraničních autorů v českém, slovenském nebo anglickém jazyce. Tyto studie jsou zaměřeny na rozvoj teorie a praxe oboru hotelnictví, lázeňství, gastronomie a cestovní ruch. Důležité a zajímavé statě týkající se cestovního ruchu jsou také ve Sborníku Geografie – České geografické společnosti.

Většina statistických údajů, dat a materiálů zaměřených na cestovní ruch byla čerpána z webové stránky Ministerstva pro místní rozvoj (www.mmr.cz). Informace nejenom o turistických regionech byly získané z webové stránky České centrály cestovního ruchu (www.czechtourism.cz). Všeobecné údaje o dotačních programech Evropské unie zmíněných v této práci jsou k dispozici na internetové adrese fondů Evropské unie www.strukturalni-fondy.cz.

1.2 Vysvětlení základních pojmů

Samotný pojem *Cestovní ruch* je odborným termínem, který je příliš složitý na to, aby se dala formulovat vyčerpávající definice. Za jednu z nejvíce akceptovaných definic je považována definice C. Kaspara (in Mariot 1983, s. 10), která říká, že: „cestovní ruch, nebo také turismus, představuje komplex vztahů a jevů vznikajících při cestách a pobytu osob, pro které místo jejich pobytu není místem jejich trvalého bydliště ani pracoviště“. V současné době nejvíce používaná definice je definice Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) z roku 1991, která cestovní ruch definuje jako činnost osoby cestující na určitou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí a to na dobu kratší než 6 měsíců u domácího cestovního ruchu a 1 rok u mezinárodního cestovního ruchu, přičemž hlavní

účel její cesty je jiný než vykonávání výtěžné činnosti v navštíveném místě. **Domácí cestovní ruch** charakterizuje Pásková, Zelenka (2002) jako pobyt a cestování občanů mimo místo, než je jejich obvyklý pobyt. Hlavním účelem tohoto pohybu je využití volného času, rekreace, poznávání nebo jiný nevýtěžný účel. Podmínkou je kompletní realizace ve vlastním státě. **Zahraniční cestovní ruch** je podle Páskové, Zelenky (2002) charakterizován jako druh cestovního ruchu, při němž jsou překročeny státní hranice. Je vyjádřen jako souhrn příjezdového a výjezdového CR.

Pro potřeby této práce je také důležité definovat některé formy cestovního ruchu. **Venkovský cestovní ruch** je formou cestovního ruchu rozvíjející se mimo oblasti rekreačních a turistických center i mimo oblast městského osídlení. Je vázán převážně na venkovské osídlení spjaté se zemědělstvím a životem na venkově (Pourová 2000, Janotka 1999 in Goldová 2004, s. 10) a spolu s ekoturistikou tvoří trvale udržitelný cestovní ruch. Účastníci **městského cestovního ruchu** jsou motivováni především návštěvou měst (Pásková, Zelenka 2002). Tato forma CR je často koncentrována v okolí známých městských památek díky jejich historické a kulturní atraktivitě. **Kulturní cestovní ruch** je formou CR, kdy motivací účastníků je především možnost poznávání kulturního dědictví a kultury dané země. Cílem návštěvníků jsou zejména historické stavby a jiné kulturní atraktivity (Pásková, Zelenka 2002). S tím souvisí také **poznávací cestovní ruch**, kdy je podle Páskové, Zelenky (2002) primární motivací účastníků poznávání přírody, společnosti a historie dané země. Pásková, Zelenka (2002) také charakterizují **cykloturistiku**, a to jako aktivní poznávání přírodních a společenských zajímavostí v určité oblasti na kole a **pěší turistiku**, jako aktivní pohyb v přírodě. V tomto případě je hlavní motivací účastníků bezprostřední kontakt s přírodou, využití chráněných výtvarů přírody, přírodních rezervací, národních parků apod. Pro **lázeňský cestovní ruch** je podle Páskové, Zelenky (2002) charakteristická účast v lázních za účelem regenerace, poznání nebo navázání sociálních kontaktů. Tato forma CR má v ČR dlouhodobou tradici. **Kongresový cestovní ruch** je charakteristický vysokými nároky na organizační a technickou infrastrukturu. Účastníky motivuje setkání s odborníky a odborný program na kongresech, sympóziích, konferencích, seminářích, přednáškách apod. V souladu s tím často probíhá doprovodný program pro účastníky a jejich rodinné příslušníky (Pásková, Zelenka, 2002). **Incentivní cestovní ruch** je nejenom formou CR, ale současně i nástrojem managementu firem (Pásková, Zelenka 2002), který využívá CR pro motivaci zaměstnanců a zvýšení míry ztotožnění se s cíli firmy. Poslední forma cestovního ruchu zmíněná v práci je **tématický cestovní ruch**. Ten je podle Páskové, Zelenky (2002) zaměřen na uspokojení specifických

potřeb účastníků. Patří sem např. pozorování ptactva, zájezdy na archeologická naleziště apod.

1.3 Metodika práce

Základní informace o cestovním ruchu v ČR není složité získat. Data za zahraniční cestovní ruch jsou velice snadno k sehnání na webových stránkách např. Českého statistického úřadu (ČSÚ), České národní banky (ČNB) nebo Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). Data za domácí cestovní ruch jsou k dispozici jak na internetu (www.czso.cz), tak v knihovnách. Tato data byla čerpána zejména ze Statistické ročenky cestovního ruchu, která je každoročně zpracována Českým statistickým úřadem.

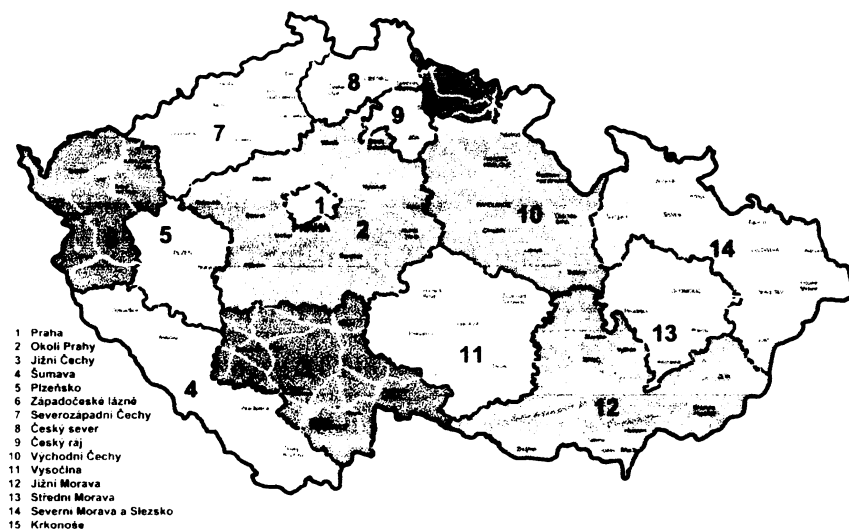
Problematické je hodnocení a zejména srovnání dat před a po roce 2000, kdy došlo ke změně v územním členění a k vytvoření nových krajů. Proto jsou v práci použity pouze údaje za kraje podle nového členění po roce 2000. Tyto údaje jsou poměrně dostačující pro účely práce. Hodnocení počtu turistů v turistických regionech bylo provedeno na základě údajů za kraje, protože hranice krajů jsou v podstatě shodné s hranicemi turistických regionů.

Kapitoly Legislativní rámec cestovního ruchu v ČR a Finanční zdroje cestovního ruchu v ČR byly zpracovány na základě dobře dostupných informací zejména na webových stránkách MMR. Tyto informace však mohou být zmatené, zejména pro ty, kteří se neorientují v dané problematice.

Pro účely předložené práce bylo nejtěžší získat potřebná data o grantových projektech. Tato data již nejsou na internetu a neexistují publikace s danými daty, které by byly publikovány. Proto jsem kontaktovala ředitele regionálního odboru České centrály cestovního ruchu, pana Ing. Petra Kratochvíla, který mi na základě mé žádosti předal veškeré interní materiály týkající se dané problematiky.

Práce se zabývá regionální analýzou v rámci turistických regionů cestovního ruchu (obr. č. 1). Tyto regiony byly účelově vytvořeny ČCCR pro potřeby studií a propagace. Zejména pro účely srovnání s novým krajským členěním i s dělením EU byly tyto regiony vymezeny téměř podle hranic bývalých okresů. Z geografického hlediska však nebylo vymezení příliš zdařilé.

Obr. č. 1: Marketingové turistické regiony České republiky

Zdroj: ČCCR

Pro účely srovnání byly vytvořeny dva srovnávací indexy. *Index přenocování*, který udává o kolik procent se změnil počet turistů, kteří přenocovali v hromadných ubytovacích zařízeních v jednotlivých krajích v roce 2004 oproti roku 2000. Dále byl vytvořen *index cizinci*, který udává, o kolik procent se změnil počet pouze zahraničních turistů, kteří přenocovali v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2004 oproti roku 2000.

Hodnocení úspěšnosti jednotlivých regionů bylo provedeno podle podílu úspěšných žádostí ku celkovému počtu přijatých žádostí v jednotlivých regionech.

2. CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

2.1. Přírodní předpoklady

Přírodní předpoklady nehrají pro cestovní ruch v ČR nejdůležitější roli, protože v mezinárodním srovnání nemá ČR významné přírodní zajímavosti. Výrazným nedostatkem je kromě jiného absence moře a vysokohorských útvarů. Nejzajímavější oblasti cestovního ruchu v ČR představují 28 velkoplošných chráněných území a přes 2100 maloplošných chráněných území. Pozornost si zaslouží zejména čtyři národní parky (NP) a 24 chráněných krajinných oblastí (CHKO) (Geografie ČR, 2004).

Vliv na cestovní ruch má samozřejmě také podnebí. ČR se nachází v mírném klimatickém pásu a to se projevuje na výhodných podmínkách pro rekreaci po celý rok. Je však třeba rozlišovat, zda se jedná o celoroční, nebo sezónní cestovní ruch. Celoroční cestovní ruch zahrnuje takové formy cestovního ruchu, které jsou uskutečňovány během celého roku (Mariot, 1983). Jedná se například o domácí nebo zahraniční poznávací cestovní ruch, léčebný cestovní ruch atd. Sezónní cestovní ruch naopak tvoří formy cestovního ruchu, které jsou z různých důvodů realizovatelné pouze v různých ročních obdobích. V ČR se rozlišují dvě hlavní sezóny. 1. *zimní sezóna* a s ní spojené aktivity (např. lyžování, bruslení atd.) a 2. *letní sezóna* (cykloturistika, táboření, vodní sporty atd.) Se střídáním sezón souvisí i průměrná roční teplota vzduchu. Nejvyšší je na jižní Moravě (Hodonín 9,5°C) a ve středních Čechách (Praha 9,4°C). Nejnižší pak na horských stanicích (Sněžka 0,2°C, Praděd 0,9°C a Klínovec 2,7°C) (Mirvald, 1996).

Za zmínku stojí i úvahy, které se objevují v dílech některých současných autorů (Hall, C. M., Higham, J., 2005). Tito autoři předpokládají změny teplot a uvažují vliv těchto změn na cestovní ruch. Tyto změny jsou spojeny s globálním oteplováním a předpokládají posun tropického teplého vzduchu ze Středomoří do Střední Evropy. Bude zajímavé sledovat, jestli se jejich předpověď vyplní a jaké dopady na turistiku v ČR bude mít změna podnebí na středomořské.

Dlouhodobý rozvoj cestovního ruchu je podmíněn zachováním zdravého životního prostředí a atraktivního území ČR. S tím souvisí také problematika „udržitelného rozvoje“ CR. V souvislosti s touto myšlenkou by měl být cestovní ruch v ČR provozován „v souladu s regeneračními schopnostmi životního prostředí a s omezenou obnovitelností přírodních zdrojů“ (Pásková, 2001 in Geografie – Sborník ČGS, str. 180)

2.2 Kulturní předpoklady

Neméně přitažlivá pro cestovní ruch a rekreaci je česká kulturní krajina (Holeček, Mariot, Střída, 2001). Dlouhodobý historický vývoj území ČR se promítl v přítomnosti velkého množství kulturněhistorických památek. Nejcenější historická města a jejich části byly vyhlášeny za městské památkové rezervace a 12 z nich je zařazeno na Seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO (Historické jádro Prahy, historické jádro Českého Krumlova, historické jádro Telče, „Sloup Nejsvětější Trojice“ v Olomouci, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, historické jádro Kutné Hory s kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci, Lednicko – valtický areál, vesnice Holešovice, zámek a zahrady v Kroměříži, zámek v Litomyšli, vila Tugendhat v Brně a židovské město a basilika sv. Prokopa v Třebíči). Turisticky atraktivní je také český venkov, např. vesnice ve stylu tzv. Selského baroka v jižních Čechách. Turisty často navštěvované jsou také hrady, zámky, církevní objekty, různá muzea a galerie, veletržní výstavy atd.

2.3 Socioekonomické předpoklady

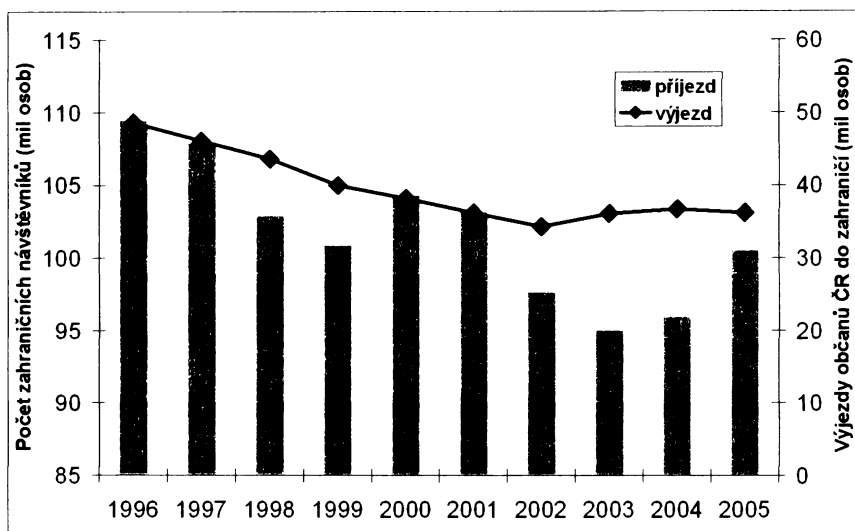
V celosvětovém srovnání je celková životní úroveň obyvatel ČR nadprůměrná, v celoevropském srovnání patří ČR spíše k lepšímu průměru. Počet obyvatel mírně přesahuje 10,2 mil. osob. Hustota zalidnění je asi 130 obyv./km², čímž se ČR řadí ke středně zalidněným státům Evropy. Rozmístění obyvatel je však nerovnoměrné s vyšší hustotou v severní polovině území a v oblastech velkých městských aglomerací. ČR je etnicky homogenní stát, kde 95 % obyvatel se hlásí k české národnosti. Jedinou významnější menšinu tvoří Slováci s podílem asi 2 %. Důležitou skupinu představují Romové, kterých podle odhadů žije na území ČR 150 až 200 tisíc. Míru vyspělosti země naznačuje výše HDP. Podle tohoto ukazatele zaujímá zejména Praha v rámci ČR výjimečné postavení. Hodnotou HDP ve výši 155 % průměru EU se v roce 2004 blížila nejvyspělejším regionům západní Evropy.

2.4 Zahraniční cestovní ruch

K poklesu výjezdů občanů do roku 2002 (graf č. 1) podle mého názoru přispělo zejména zhoršení ekonomické situace ČR v druhé polovině devadesátých let. Dalším faktorem je také postupné uklidňování situace, která zde vznikla po otevření hranic se Západem po roce 1989. Za hlavní příčinu poklesu výjezdů občanů ČR do zahraničí lze považovat zejména dlouhodobý příklon českých turistů k domácímu cestovnímu ruchu

v druhé polovině devadesátých let (Goldová, 2004). Tento příklon byl způsoben opadnutím nadšení po pádu železné opony, které zapříčinilo, že lidé využívali získanou svobodu k výjezdům do zahraničí. Mírný nárůst počtu vyjíždějících občanů po roce 2002 podle mého způsobila zejména rostoucí životní úroveň obyvatel ČR a s tím spojená možnost vycestovat do zahraničí za výhodnější ceny.

Graf č. 1: Počty příjezdů a výjezdů osob do/z ČR

Zdroj: www.mmr.cz

Pro cizince jsou hlavními důvody pro návštěvu ČR zejména historie, architektura, rekreace, relaxace, příroda, ale také zábava a nákupy (Holeček, Mariot, Střída, 2001). Počet příjezdějících návštěvníků má však klesající tendenci (graf č. 1). Pokles není jednotný jako v případě vyjíždějících turistů. Celkově počet příjezdějících cizinců do ČR poklesl v letech 1996 a 2005 téměř o 10 milionů osob. I přes výrazné zlepšení nabízených služeb v oblasti cestovního ruchu mají tyto služby značné rezervy a dochází tak k poklesu počtu zahraničních návštěvníků. Největším nedostatkem je podle mého názoru zejména nepřiměřenost cen ve vztahu k nabízeným službám. Dalším velkým problémem je také korupce, nepoctivost, nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu, špatný informační systém, stále přetrvávající nízká kvalita služeb cestovního ruchu, nízký podíl některých druhů produktů (agroturistika, cykloturistika atd.), nedostatečná údržba a úprava historických objektů a nedostatečná propagace ČR v zahraničí.

Devizové příjmy z cestovního ruchu v období 2000 – 2005 v podstatě stagnovaly řádově kolem 100 mld. Kč a jejich podíl na HDP představoval v roce 2005 3,8 %. Důležitým ekonomickým ukazatelem atraktivity cestovního ruchu dané země jdou také

výdaje zahraničních turistů. Pro cestovní ruch ČR jsou ekonomicky nejzajímavější turisté z Japonska, Ruska a Izraele, nejméně pak ze Slovenska a Polska.

2.5 Domácí cestovní ruch

V hlavním městě Praha je soustředěno více jak 15 % lůžkové kapacity ČR (MMR). Rozvoj ubytovacích zařízení v Praze zaznamenal nejvyšší dynamiku. Proto zde došlo k nejvyššímu nárůstu jak v počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních, tak zejména v počtu cizinců, kteří zde přenocovali v roce 2004 (tab. č. 1). Celkový nárůst nové výstavby ubytovacích zařízení je směřován zejména do Prahy a turisticky nejatraktivnějších oblastí, jako jsou například západočeské lázně. Nízké využití lůžkových kapacit je jednou ze slabých rozvojových stránek například Moravskoslezského kraje a kraje Vysočina. Svědčí také o malé nabídce atraktivních turistických produktů a programů.

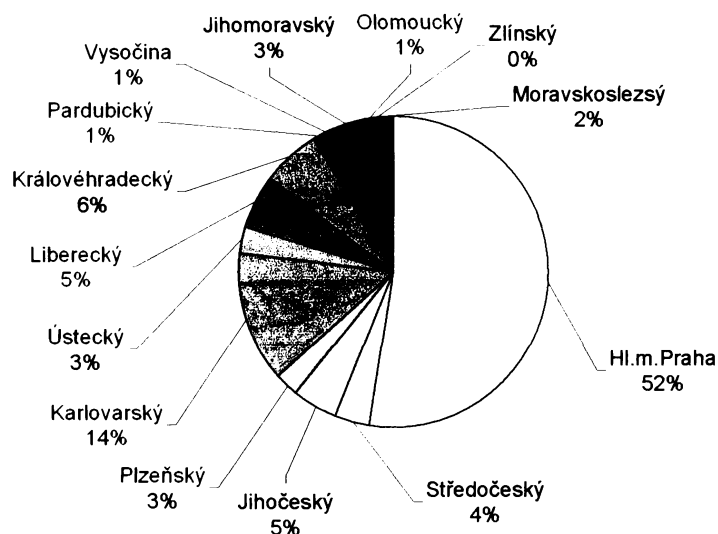
Tab. č. 1: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů v letech 2000 a 2004

	2000		2004		index přenocování	index cizinci
	přenocování hostů	z toho cizinců	přenocování hostů	z toho cizinců		
Česká republika	47068981	16470602	40780708	18681462	87	113
Hl.m.Praha	9240378	5594918	10666629	9796723	115	175
Středočeský	3372355	957769	2606761	709062	77	74
Jihočeský	4384955	1134503	3658198	843056	83	74
Plzeňský	1957726	541192	1673475	499654	85	92
Karlovarský	3643299	1893011	3803526	2534763	104	134
Ústecký	2141814	673109	1282531	534299	60	79
Liberecký	3692074	994201	2801647	999690	76	101
Královéhradecký	4690509	1197461	3809230	1160877	81	97
Pardubický	1489529	346170	1185015	183942	80	53
Vysočina	1820026	391403	1229548	191351	68	49
Jihomoravský	3225711	1017065	2213052	653748	69	64
Olomoucký	2110591	431955	1767957	270710	84	63
Zlínský	2268780	571556	1964446	315815	87	55
Moravskoslezský	3031234	726289	2118693	287772	70	40

Zdroj: Statistická ročenka ČR 2001, 2005

Zahraníční turisté se soustředí zejména na návštěvu Prahy (graf č. 2). Praha jako turistický cíl je dominantní hlavně pro turisty z Velké Británie, USA, Itálie atd. S velkým odstupem následuje Karlovarský kraj, který poskytuje množství služeb v oblasti lázeňského cestovního ruchu.

Graf č. 2: Podíl zahraničních turistů, kteří přenocovali v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích ČR v roce 2004

Zdroj: Statistická ročenka ČR 2005

Z hlediska funkční struktury nabídky cestovního ruchu připadá největší podíl na ubytovací zařízení ve střediscích městského a kulturně – poznávacího cestovního ruchu, dále na ubytovací zařízení ve střediscích letní rekreace u vody a v horských střediscích. Významné postavení v cestovním ruchu v ČR zaujímá také tradiční lázeňství

3. LEGISLATIVNÍ RÁMEC CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

Ve většině vyspělých zemích není oblast cestovního ruchu upravena pouze jedním zákonem. Zpravidla se řídí jednotlivými právními předpisy, které upravují jednotlivá odvětví cestovního ruchu. Politika cestovního ruchu v ČR je skloubena s politikou EU tak, aby splňovala podmínky, které jsou specifikovány v Evropské dohodě o přidružení.

V současnosti je v ČR cestovní ruch upravován dílčími právními normami, a to zejména Obchodním zákoníkem, Občanským zákoníkem, Živnostenským zákoníkem, Zákonem o místních daních a Zákonem o živnostenských úřadech a dále pak zejména Zákonem č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách v oblasti cestovního ruchu a o změně občanského a živnostenského zákona. (Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR, 2002) Koncepční přístup MMR ve 2. polovině 90. let vedl zejména ke zpracování Koncepce státní politiky cestovního ruchu, zpracování Sektorového operačního programu Cestovního ruchu a lázeňství, vytvoření Státního programu podpory cestovního ruchu, rozšíření aktivit ČCCR a aktivnější role ČR v mezinárodních organizacích cestovního ruchu, kterých je členem (např. Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD, Světová rada pro cestování a cestovní ruch (WTTC), Evropská skupina pro cestovní ruch (ETAG), Evropská komise pro cestovní ruch (ETC), Evropské centrum pro ekoturistiku (ECEAT) atd.)

3.1 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR z roku 1999

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR byla schválena usnesením vlády č. 717 ze dne 14. 7. 1999. Součástí této Koncepce bylo 13 opatření, a to: 1. *Zpracování metodiky regionální strategie cestovního ruchu ČR*. Tato metodika byla zpracována jako základ k vytváření různých rozvojových strategií jednotlivých regionů. 2. *Transformace Sektorového operačního programu do regionálních operačních programů*. Sektorový operační program obsahoval doporučená opatření, která jsou realizována na úrovni regionů, v tomto případě regionů soudržnosti. Tyto regiony vznikly Zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a byly vytvořeny pro potřeby spojené s koordinací a realizací politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Na území Česka je 8 regionů soudržnosti, a to Praha (tvořena krajem Praha), Střední Čechy (Středočeský kraj), Severozápad (Ústecký a Karlovarský kraj), Jihozápad (Plzeňský a Jihočeský kraj), Severovýchod (Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj), Jihovýchod (Vysočina

a Jihomoravský kraj), Střední Morava (Olomoucký a Zlínský kraj) a Moravskoslezsko (Moravskoslezský kraj). 3. opatření bylo *Rozvoj cestovního ruchu v regionech v souladu s reformou veřejné správy*. Hlavním úkolem bylo přenesení pravomocí na nově vytvořené krajské úřady a postupné utlumování aktivit okresních úřadů. 4. úkolem bylo *snížení sazeb daně z přidané hodnoty u stravovacích a ubytovacích služeb* a to z 22 % na 5 %. V 5. bodu bylo za úkol *nezahrnutí podávání snídaní u ubytování v soukromí do 10 lůžek do hostinské činnosti*. 6. cílem bylo *zřízení satelitního účtu cestovního ruchu*. Satelitní účet cestovního ruchu je „specifický průřezový meziodvětvový účet čerpajícím data z upravené soustavy „tradičních“ národních účtů a dávající přesnější ekonomický a sociální obraz o postavení cestovního ruchu v národním hospodářství“ (Pásková, Zelenka, 2002). Jinými slovy by měl satelitní účet cestovního ruchu pomoci pochopit význam cestovního ruchu pro ekonomiku dané země a umožnit tak zjištění, resp. vyčíslení objemu hrubého domácího produktu vytvořeného „odvětvím průmyslu cestovního ruchu“, tj. těmi odvětvími, které přímo zabezpečují služby a zboží pro účastníky cestovního ruchu, a dále širěji definovanou „ekonomikou cestovního ruchu“, tj. navíc o efekty vyvolané cestovním ruchem ve všech dalších odvětvích ekonomiky, např. ve stavebnictví, průmyslu apod. 7. opatření se týkalo *koordinace tvorby integrovaného informačního systému cestovního ruchu*. V roce 2000 byla na základě výběrového šetření přidělena zakázka konsorciu firem BEDY Travel na vytvoření, realizaci a správu integrovaného systému cestovního ruchu v ČR. Spolu s projektem byl vytvořen řídicí výbor, který monitoruje práce na systému. *Právní úprava směrování daňového odvodu do místa reálného podnikání* byla 8. opatřením uvedeným v Konceptu. Tato úprava byla založena na restrukturalizaci daní a zvýšení podílů místních rozpočtů na nich a probíhala na základě konzultace s Ministerstvem financí. 9. bod Konceptu předpokládá *zkvalitnění činnosti ČCCR v oblasti propagace*. Tento úkol má trvalý charakter a úspěšnost jeho naplnění souvisí jak s úrovní řízení ČCCR, tak s objemem finančních prostředků určených po její činnosti. 10. opatření se týká *zkvalitnění absolventů škol zaměřených na cestovní ruch a vzdělávání dospělých*. 11. opatření předpokládá *aplikaci doporučujících standardů ubytovacích služeb v praxi*. V této oblasti byly připraveny standardy ubytování v ubytovacích zařízeních hotelového typu a ubytování v soukromí, v kempech, chatových osadách a turistických ubytovnách. V předposledním, 12. opatření, bylo za hlavní cíl stanoveno *ustavení meziresortní komise cestovního ruchu*. Tato komise byla ustavena na úrovni vedoucích pracovníků příslušných resortů. Tyto resorty tvoří Ministerstva pro místní rozvoj, práce a sociálních věcí, průmyslu a obchodu, kultury, dopravy a spojů, zdravotnictví, vnitra, zahraničních věcí, školství,

mládeže a tělovýchovy, zemědělství a životního prostředí. Komise vyvíjela činnost více než 1 rok, ale vzhledem k různorodosti cestovního ruchu byla tato Komise rozhodnutím ministra pro místní rozvoj v roce 2001 zrušena. Její činnost byla nahrazena dvoustrannou spoluprací a zároveň byl vytvořen poradní sbor náměstka ministra MMR pro cestovní ruch a evropskou integraci. Poslední, 13. opatření požadovalo *zprůsnění kontroly podnikání v cestovním ruchu*. Kontroly průvodců cestovního ruchu a kontroly ubytovacích zařízení se staly součástí kontrolní činnosti živnostenských úřadů.

3.2 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2002 – 2006

Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2002 – 2006 vznikla v roce 2002. Původně měla Koncepce platnost do roku 2007, z důvodu sjednocení plánovaného období v souladu s plánovacím obdobím EU však byla platnost této Koncepce zkrácena do roku 2006. Důvodem vzniku byla nutnost aktualizovat Koncepci státní politiky cestovního ruchu v ČR z července roku 1999. Tato aktualizovaná Koncepce z roku 2002 mimo jiné přebrala i 13 výše uvedených opatření a pokračovala v jejich realizaci.

Hlavními cíly Koncepce státní politiky jsou zejména: zvyšování devizových příjmů z cestovního ruchu; zvyšování příjmů státního a místních rozpočtů; stabilizace, respektive získání nových pracovních příležitostí v regionech; podpora aktivit cestovního ruchu v regionech, se zřetelem na rozvoj malého a středního podnikání, zejména ve strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionech; zkvalitnění a rozvoj infrastruktury pro ekologicky šetrné formy cestovního ruchu; vytvoření legislativního rámce pro podporu rozvoje cestovního ruchu z hlediska kompetencí orgánů státní správy a samosprávy; participace na tvorbě legislativního rámce a vynucování práva systému ochrany spotřebitele; zdokonalení systému odborného (středního a vysokého) školství v oblasti cestovního ruchu; vytvoření systému celoživotního vzdělávání dospělých v oblasti cestovního ruchu; efektivní využití a ochrana kulturně historického potenciálu (včetně technických památek) pro cestovní ruch; zajištění účinnějšího marketingu cestovního ruchu na různých stupních řízení veřejné správy; zabezpečení aproximace práva EU v oblasti cestovního ruchu do právního systému ČR; vytvoření systému pro přijímání finanční podpory EU (strukturální fondy) v oblasti cestovního ruchu a na konec přispívat k uchování a zvyšování kvality ŽP a udržitelného rozvoje. Proto je celá Koncepce vytvořena s důrazem na ochranu životního prostředí. (Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR, 2002)

V současné době je připravována Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013. Hlavní myšlenkou této Koncepce je, že podmínky pro rozvoj cestovního ruchu v ČR vytvoří vláda, zejména podporou malým a středním podnikatelům, zlepšením infrastruktury a řešením strukturálních změn.

4. FINANČNÍ ZDROJE V CESTOVNÍM RUCHU

Následující kapitola uvádí některé druhy státních programů, které v současné době pomohou zájemcům získat finanční prostředky k realizaci aktivit v oblasti cestovního ruchu. Údaje jsou pouze informativní a slouží k alespoň částečnému uspořádání dostupných informací o různých formách finančních příspěvků.

4.1 Státní program podpory cestovního ruchu

Státní program podpory cestovního ruchu (dále Program) byl přijat na základě usnesení vlády v roce 2000. Jeho přijetí představuje jeden z kroků plnění Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR z roku 1999. Tento Program je kompletně pod záštitou MMR, sekce cestovního ruchu. Hlavními body plnění Programu jsou zejména příprava a realizace nadregionálních a regionálních produktů cestovního ruchu, dále podpora investičních akcí, které jsou spojeny s budováním a údržbou materiálně technické základny a infrastruktury cestovního ruchu a neméně důležitá je také podpora osvětové, poradenské a vzdělávací činnosti v oblasti přípravy lidských zdrojů.

Program je přístupný obcím, podnikatelům v oblasti cestovního ruchu, fyzickým a právnickým osobám podnikajícím v oblasti propagace, poradenství, vzdělávání a také institucím, které se zaměřují na poskytování vzdělávání v oblasti cestovního ruchu. Program mohou využívat též neziskové organizace s činností zaměřenou na cestovní ruch.

Financování Programu probíhá z rozpočtovými prostředky MMR. Jejich výše je každoročně dána možnostmi státního rozpočtu. Velmi důležitá je podmínka, že není možné, aby probíhala ve stejnou chvíli dotace z Programu s dotacemi z jiných dotačních titulů státního rozpočtu, státních fondů a plošných programů podpory malého a středního podnikání zadávaných jak Ministerstvem průmyslu a obchodu tak MMR.

Realizace Programu začala v roce 2001. Součástí Programu, který byl zaměřen na podporu rozvoje českého lázeňství byly čtyři podprogramy. *1. Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa.* V tomto případě byl příspěvek určen na rozvoj a regeneraci lázeňské infrastruktury v majetku města nebo obce. Podpora byla poskytována ve formě dotací do výše 50 % celkových předpokládaných nákladů a to zejména na vybudování, údržbu a opravu infrastruktury lázeňského CR. *2. Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury.* Zde byl příspěvek určen, jak už z názvu vyplývá, vlastníkům lázeňské infrastruktury (např. lesoparků, parků, pozemních komunikací a drah, kolonád,

hromadných ubytovacích a stravovacích zařízení atd.). I tentokrát bylo možné dostat příspěvek až do výše 50 % předpokládaných rozpočtových nákladů. 3. *Rozšiřování ubytovací kapacity v kategorii ubytování v soukromí ve městech a obcích se statutem lázeňského města*. Příspěvek ve výši maximálně 20 000 Kč byl určen obyvateli lázeňského místa na vybudování 1 lůžka včetně hygienického zázemí. 4. *Program rozvoje lázeňské turistiky*. V tomto případě byl příspěvek určen podnikatelům a institucím na podporu programů rozvoje lázeňské turistiky ve smyslu školicích, informačních, poradenských a propagačních materiálů až do výše 50 % předpokládaných rozpočtových nákladů.

Také v roce 2002 proběhla realizace Programu a i v tomto roce byly součástí čtyři podprogramy. Tři z nich byly shodné s podprogramy z roku 2001. Jednalo se o aktivity zaměřené na podporu rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského města, podporu vlastníků lázeňské infrastruktury a o programy související s rozvojem lázeňské turistiky. 4. podprogram *Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační činnosti* byl určen podnikatelským subjektům a sdružením na budování a obnovu doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační činnost. Podpora je poskytována ve formě dotace, a to až do výše 50 % celkových rozpočtových nákladů akce.

Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa a podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační centra byly dva podprogramy, s jejichž realizací se pokračovalo i v roce 2003. Mimo ně byly vytvořeny dva nové podprogramy. 1. *Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu na území městských památkových rezervací a zón*. Příspěvek v rámci tohoto podprogramu byl určen městům a podnikatelským subjektům na budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu právě na území městských památkových rezervací a zón. Jednalo se například o rekonstrukci a vybudování veřejných hygienických zařízení, ne však o vybudování ubytovacích a stravovacích zařízení. Úspěšným žadatelům byla poskytnuta dotace až do výše 50 % celkových rozpočtových nákladů v daném roce. 2. *Podpora prezentace České republiky jako destinace cestovního ruchu*. Dotace až do výše 50 % celkového rozpočtu mohly v tomto případě získat obce, svazky obcí, kraje, podnikatelské subjekty a sdružení na propagační a marketingové aktivity zaměřené na prezentaci ČR jako destinace cestovního ruchu.

V roce 2004 proběhla realizace Programu pouze ve třech podprogramech a ty byly shodné s podprogramy z předchozích tří let. Jednalo se konkrétně o podprogramy podpora

rozvoje lázeňství, podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity a podpora prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu.

Realizace Programu pokračovala i v roce 2005. V tomto roce nebyl vytvořen žádný nový podprogram a tak realizace probíhala na základě tří podprogramů, stejných jako v roce 2004.

Tab. č. 2: Struktura žádostí v rámci Programu

		2001	2002	2003	2004	2005
předložené žádosti (celkem)		159	424	384	344	
vybráno		92	136	126	81	84
z toho podprogram č.:						
	1	55	36	28	14	10
	2	13	25	42	28	63
	3	20	2	14	39	11
	4	4	73	42	x	x
požadovaná částka (v mil. Kč)		573	1 877	738	1 017	
poskytnutá částka (v mil. Kč)		170	200	164	165	140
z toho podprogram č.:						
	1	94	65	33	17	14
	2	71	62	74	43	117
	3	3	4	7	91	9
	4	2	69	50	x	x

Zdroj: MMR

Nastartování Programu v roce 2001 mohlo zapříčinit to, že došlo k poklesu počtu předložených žádostí v rámci přidělování grantových prostředků ČCCR. Výše získaných prostředků v rámci Programu byla mnohonásobně vyšší, než v případě ČCCR. (tab. č. 2). Domnívám se, že zvyšování počtu předložených žádostí bylo způsobeno tím, že v té době byl Program prvním dokumentem, který pomohl k zlepšení ekonomické situace subjektů pohybujících se v oblasti cestovního ruchu.

4.2 Společný regionální operační program

Společný regionální operační program (dále SROP) je souhrnným dokumentem, který zahrnuje rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti (celé území Česka s výjimkou hl. města Praha), které jsou v období 2004 – 2006 podporovány ze strukturálních fondů EU v rámci Cíle 1 (Podpora rozvoje zaostávajících regionů). SROP podporuje především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadá do působnosti obcí nebo krajů. Určitou výjimku představuje priorita 6 - Rozvoj cestovního ruchu a lázeňství, kde jsou kromě aktivit místního či regionálního významu podporovány také aktivity, které mají horizontální či nadregionální charakter. V této prioritě jsou zpracována původní opatření

Sektorového operačního plánu Cestovní ruch a lázeňství. Tento operační plán byl součástí Národního rozvojového plánu a tvořily ho 4 základní strategické cíle (příspěk ke stabilizaci a tvorbě nových pracovních příležitostí zejména v regionech s vysokou nezaměstnaností; podpořit aktivitami cestovního ruchu rozvoj malého a středního podnikání ve strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionech; příspěk ke zvýšení příjmů státního a místních rozpočtů a příspěk ke zvyšování devizových příjmů cestovního ruchu v obchodní bilanci) a 4 priority pro jejich naplňování (1. Podpora budování infrastruktury cestovního ruchu zejména pro malé a střední podnikání, 2. podpora budování organizační struktury cestovního ruchu a příprava lidských zdrojů pro cestovní ruch, 3. podpora tvorby produktů cestovního ruchu a 4. podpora zachování a obnovy kulturního a přírodního dědictví pro cestovní ruch.)

Na základě doporučení Evropské komise však vláda v roce 2003 rozhodla, že tento operační plán již není samostatným programem, ale je zpracován do Společného regionálního operačního plánu.

Rozvoj cestovního ruchu představuje 4. prioritu Společného regionálního operačního plánu. Tato priorita vychází z prioritní osy 6 Rámce podpory společenství – Rozvoj cestovního ruchu. Priorita je komplementární s Operačním programem Rozvoj lidských zdrojů, ve kterém je řešena také otázka přípravy lidských zdrojů pro cestovní ruch. Většina aktivit spadajících pod tuto prioritu je realizována na úrovni regionů soudržnosti. Projekty řešící některé problémy, které vyžadují systematické řešení, jsou však podporovány z národní úrovně. Tyto projekty musí prokázat jasný ekonomický dopad. Celkové výdaje na prioritu činí 144,1 mil. €. (MMR) Význam této priority pro ekonomický a sociální rozvoj regionů je podtržen příspěvkem 108,1 mil. € z ERDF v období let 2004 - 2006.

V rámci této priority jsou realizována následující opatření: 1. rozvoj služeb pro cestovní ruch a 2. rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch. 1. opatření **Rozvoj služeb pro cestovní ruch** je zaměřeno zejména na podporu subjektů, které nakupují služby z oblasti cestovního ruchu. Mezi tyto služby patří například: vytváření partnerství veřejného a soukromého sektoru, zabezpečení výměny a šíření jednotných informací, podpora účasti na veletrzích, podpora tvorby propagačních materiálů, marketingových aktivit atd. V rámci opatření je poskytována podpora na uhrazení nákladů spojených s poskytováním výše uvedených služeb. Hlavními cíli opatření je výrazné zkvalitnění služeb v cestovním ruchu, zkvalitnění informační obsluhy v cestovním ruchu a zkvalitnění marketingu cestovního

ruchu. Toto opatření je rozděleno do dvou podopatření, a to: *Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu*, zaměřující se na projekty nadregionálního a mezinárodního významu nebo projekty pokrývající více regionů soudržnosti a podopatření *Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu*, v jehož rámci jsou podporovány projekty regionálního a místního významu.

V rámci 2. opatření *Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch* jsou podporovány projekty, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch. Podpora může být použita na pořízení například budov, staveb, strojů atd. Podpora by měla být zaměřena zejména na investice, ze kterých plyne příjem pro region, přitahují turisty a jsou součástí integrovaného regionálního nebo národního plánu rozvoje cestovního ruchu. Hlavní cíle opatření jsou: dosažení lepší nabídky a využití turistického potenciálu regionů a obcí, vybudování stabilní struktury venkovské turistiky, zlepšení dopravní dostupnosti turisticky atraktivních míst a památek, zvýšení přitažlivosti regionů a obcí pro návštěvníky a zvýšení příjmů z cestovního ruchu. I toto opatření se dále dělí na dvě podopatření, a to 1. *Podpora národní infrastruktury CR*, v jehož rámci je podporován omezený počet větších projektů CR (minimální velikost 2 mil €) z oblasti kongresové či lázeňské turistiky, produkty ekoturistiky, sportovně-rekreační komplexy, produkty kulturní turistiky a další specifické produkty. 2. podopatření *Podpora regionální a místní infrastruktury CR* je zaměřeno na podporu ucelenějších projektů regionálního či místního významu, zaměřených na rozvoj infrastruktury potřebné pro CR v obcích a regionech. Jedná se o projekty zaměřené na revitalizaci kulturních, technických a průmyslových památek, rozvoj místních nebo regionálních informačních systémů, výstavbu či obnovu vybavenosti v oblasti sportu, rekreace a lázeňství, obnovu a rozvoj turistických stezek a na závěr výstavbu cyklostezek včetně doplňkových zařízení. Všechny projekty jsou podporovány formou nevratné přímé pomoci (dotace).

5. GRANTY ČESKÉ CENTRÁLY CESTOVNÍHO RUCHU V OBLASTI PODPORY ROZVOJE TURISTICKÝCH REGIONŮ

Česká centrála cestovního ruchu je významným subjektem působícím v oblasti cestovního ruchu již něco málo přes 13 let. Jejím hlavním cílem je zejména propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu v ČR i v zahraničí. Mezi její hlavní úkoly patří například zajišťování, podpora a koordinace marketingových aktivit, podpora rozvoje cestovního ruchu, vytváření příznivého image ČR, podpora tvorby produktů cestovního ruchu, vytváření propagačních materiálů o ČR a v neposlední řadě zastoupení ČR v zahraničí. K realizaci těchto úkolů má různé nástroje, mezi které patří propagační, reklamní a inzertní činnost, workshopy, vydavatelské a nakladatelské činnosti, překladatelská činnost, výroba obrázků a zvukových nosičů atd. K podpoře rozvoje cestovního ruchu v ČR také bezesporu pomohlo přidělování grantových prostředků

5.1 Podmínky pro udělení grantů v oblasti rozvoje turistických regionů

Podmínky pro udělení grantů v oblasti podpory rozvoje turistických regionů byly stanoveny ČCCR následovně: Grantového řízení se směli zúčastnit fyzické nebo právnické osoby, jejichž činnost byla zaměřena na aktivity v oblasti cestovního ruchu spojené s tvorbou regionálních turistických produktů, tiskových a dalších materiálů propagujících jednotlivé turistické regiony. Hlavním účelem poskytnutí finančních prostředků bylo zajistit spolufinancování tvorby regionálních turistických produktů v případě, že si žadatel nemohl krýt náklady v plné výši sám. Finanční prostředky poskytnuté pro jeden grant mohly dosahovat výše až 60 % předpokládaného rozpočtu konkrétní akce, maximálně do výše 350 tis. na 1 program. Získané granty nebyly určeny k úhradě mzdových nákladů pracovníků žadatele, na cestovné, pohoštění, investiční náklady, drobný investiční majetek a kancelářskou a výpočetní techniku.

Pro potřeby těchto podmínek ČCCR definovala regiony a mikroregiony následujícím způsobem. *Region* je marketingový turistický region podle strategie ČCCR (viz obr. 1) a regionálních subjektů působících v oblasti cestovního ruchu, zahrnující několik oblastí odpovídajících bývalým okresům a respektující přírodní hranice regionu. *Mikroregion* je turistická oblast menšího plošného rozsahu než marketingový turistický region, např. okres. Tato oblast musí být z turistického hlediska jedinečná, musí prezentovat významnou turistickou atraktivitu (např. i významnou osobnost), turistické

centrum, lokalitu s dostatečnou turistickou infrastrukturou, jejíž význam překračuje hranice ČR.

Předložené projekty musely splňovat i některá další kritéria, obvyklá při přidělování finančních prostředků. Např. musel být popsán projekt a jeho cíl, zdůvodnění projektu a jeho přínos pro rozvoj cestovního ruchu v regionu, harmonogram realizace, ekonomickou rozvahu, výši požadované dotace, výši vlastních prostředků vložených do projektu žadatelem, formu a způsob distribuce výstupů, ověřené kopii statutu, zřizovací listiny, živnostenského oprávnění, výpisu z obchodního rejstříku či jiného právního dokumentu osvědčujícího zaměření a povolení k činnosti žadatele atd. (interní materiály ČCCR).

5.2 Regionální turistický produkt a prezentace regionu

Granty byly poskytovány v rámci dvou programů, 1. regionální turistický produkt a 2. prezentace regionu.

Za turistický produkt je v tomto případě považován komplex vnitřně provázaných seriózně fungujících základních a doplňkových služeb, které jsou závazné pro jejich provozovatele, a který je umístitelný a uplatnitelný na zahraničním trhu cestovního ruchu. Granty byly prioritně poskytovány na soubory několika jednotlivých turistických aktivit, a to konkrétně kulturní a poznávací turismus (hrady a zámky, památky UNESCO, církevní a poutní místa, lidové památky, ostatní památky, návštěvy míst historických bitev, společenské, kulturní a sportovní události), dále městská turistika, lázeňská turistika (včetně fitness a wellness pobytů), kongresová a incentivní turistika, pobyty rodin s dětmi, turistika mládeže a seniorů, aktivní turistika, venkovská turistika a tématické trasy (sklářská, industriální památky, vinařská, pivní atd.)

ČCCR poskytovala příspěvky na regionální i nadregionální turistické produkty. Příspěvek mohl být poskytnut i na mikroregionální produkt, ale pouze v případě, že by dosahoval výjimečné kvality. Získání příspěvku bylo možné na záměr, tvorbu a zpracování do formy uplatnitelné na trhu. (interní materiály ČCCR)

Ve spolupráci se zástupci turistických regionů (okresní, městské a obecní úřady, rozvojové regionální agentury, územní podnikatelské struktury, sdružení a nadace atd.) vznikla řada regionálních materiálů a aktivit *prezentujících regiony* jako celek a vyzdvihujících jednotlivá specifika turismu regionu.

V tomto případě prezentace regionu poskytovala ČCCR příspěvek k vydávání tiskových materiálů – především image prospektů, katalogu pro cestovní kanceláře

a katalogu pro individuální turisty za region. Další možnost získání finančního příspěvku byla na akce typu prezentace regionu na veletrzích a výstavách a na workshopech pořádaných ČCCR v zahraničí, pokud by se zástupci prezentovali pod jednotlivým logem svého regionu.

5.3 Analýza grantových projektů

Jak již bylo zmíněno v úvodu práce, přidělování grantů Českou centrálou cestovního ruchu probíhalo v osmi kolech v rozmezí let 1999 – 2002. Realizace prvního a druhého kola proběhla v roce 1999, třetího a čtvrtého kola v roce 2000, pátého a šestého v roce 2001 a sedmého a osmého v roce 2002. V těchto realizovaných osmi kolech bylo podpořeno celkem 85 projektů z 501 žádostí, to znamená téměř každý pátý předložený projekt.

Tab. č. 3: Počty žádostí o granty za jednotlivá kola

kolo	počet žádostí o grant celkem	počet vítězných grantů	podíl (v %)
I. kolo	134	10	7,5
II. kolo	75	13	17,3
III. kolo	75	13	17,3
IV. kolo	57	13	22,8
V. kolo	57	13	22,8
VI. kolo	47	12	25,5
VII. kolo	33	6	18,2
VIII. kolo	23	5	21,7
Celkem	501	85	17,0

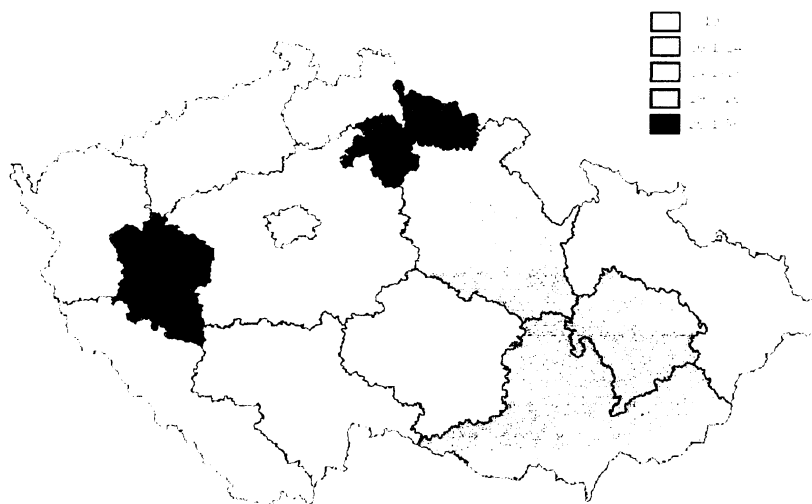
Zdroj: ČCCR

V průběhu všech kol docházelo ke snižování počtu předložených žádostí (tab. č. 3). Důvodů bylo více. Finanční prostředky poskytované ČCCR nebyly ve srovnání s jinými grantovými programy vysoké. Také nízký počet vybraných žádostí mohl v dalších kolech odradit potenciální žadatele. Dalším důvodem nízkého počtu předložených žádostí, mohla být také špatná informovanost. V roce 1999 nebyl například přístup na internet samozřejmostí jako v současnosti. Nejdůležitější však byl podle mého názoru fakt, že došlo k nastartování dalších programů, ze kterých bylo možné získat finanční prostředky na rozvoj regionů (Státní program podpory cestovního ruchu, SRP, Fondy přeshraniční spolupráce atd.). Program udělování grantových prostředků byl ukončen zejména kvůli

nezájmu ze strany žadatelů. Překážkou bylo také neprofesionální jednání ze strany žadatelů a stále klesající a často nedostatečná kvalita předložených žádostí.

Z předložených žádostí byla evidentní vysoká aktivita moravských regionů. Konkrétně především jihomoravských vinařských oblastí a také příhraničních regionů jako Valašsko a Beskydy. Výrazně byl také podpořen rozvoj regionu Vysočina, zejména ve formě prezentace regionu. V Čechách byla situace mnohem méně přehledná. Aktivní byly instituce z Východních Čech, dále také z oblastí v okolí Prahy, Západočeských lázní a Severozápadních Čech. Podpora byla nejvíce směřována na rozvoj regionů Český ráj a Plzeňsko (obrázek č. 2), i když aktivita těchto regionů v podávání žádostí nebyla příliš vysoká. To dokazuje, že pouhá aktivita v podávání žádostí nestačila, nejdůležitější byla zejména kvalita předložených projektů. Poměrně málo žádostí přišlo z regionu Šumava. Zde tato situace mohla být způsobena zejména využíváním prostředků z předvstupních programů EU Phare. Vliv mohlo mít také využívání spolupráce v rámci Euroregionů. Nejrozvinutější oblasti jako Praha, nebo Karlovarsko byly částečně opomíjeny, ale zejména díky tomu, že tyto „zaběhnuté“ oblasti cestovního ruchu mají možnost získat prostředky i jiným způsobem než přidělováním grantů (příjmy z pobytu turistů apod.)

Obr. č. 2: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve všech 8. kolech (v %)

Zdroj: ČCCR

Celkové finanční náklady na realizaci projektů tvořily téměř 52 mil. Kč. Částka poskytnutá ČCCR představovala zhruba 85 % požadovaných prostředků. V průměru byl na jeden projekt poskytnut grant ve výši přes 200 000 Kč.

Tab. č. 4: Finanční náklady na grantové projekty

kolo	Celkové náklady na projekty žadatelů (v mil. Kč)	Požadovaný příspěvek žadatelů od ČCCR (v mil. Kč)	Přidělený příspěvek žadatelům od ČCCR (v mil. Kč)	Přidělený příspěvek (v %)
I. kolo	8,2	2,4	2,2	91,7
II. kolo	8,0	3,6	2,9	80,6
III. kolo	8,6	3,6	2,7	75,0
IV. kolo	6,8	3,0	2,6	86,7
V. kolo	7,8	3,1	2,6	83,9
VI. kolo	5,6	2,4	2,2	91,7
VII. kolo	3,6	1,6	1,4	87,5
VIII. kolo	2,9	1,1	1,0	90,9
C e l k e m	52	21	18	84,6

Zdroj: ČCCR

Je také nezbytné podat alespoň stručnou informaci o typech subjektů, jejichž žádosti byly vybrány k realizaci. Nejúspěšnějšími regionálními subjekty se stala sdružení měst a obcí (15 grantů) a různá zájmová sdružení (11). Část vyčleněných prostředků byla přidělena také okresním (5), krajským (7) a městským (8) úřadům. Rozmach a aktivitu regionálních rozvojových agentur dokládá 10 přidělených grantů. Z ostatních subjektů (16) se prosadily také školy (např. Vinařská akademie Valtice, Jihočeská univerzita), kluby (např. Klub českých turistů, Klub mladých cestovatelů), muzea (např. Národní galerie v Praze, Historické muzeum ve Slavkově u Brna) a informační centra (např. Intel Se-co). Ze soukromých subjektů se prosadily např. vydavatelství Promenáda Mariánské lázně, Spolek podnikatelů ve venkovské turistice, Česko – japonská společnost, Centrum Paraple atd. Z jiných typů subjektů, které žádaly o grant, ale nebyl jim přidělen je třeba zmínit alespoň cestovní kanceláře.

Na poskytování grantů ČCCR stanovila devět výše zmíněných okruhů nabídky produktů. Ve většině navržených projektů se objevuje kulturní a poznávací turismus. V některých případech se prolíná také s městskou turistikou (Židovské cesty na Plzeňsku). V rámci městské turistiky nebyla vybrána ani jedna žádost na podporu rozvoje památek UNESCO nebo lidové architektury. Pouze projekt na pomoc nevidomým v Praze byl vybrán jako jediný čistě z tohoto okruhu. Program rozvoje lázeňství byl vybrán pouze v jednom případě (Měsíčník Promenáda pro Mariánské lázně). Velmi výrazně se prosadily

projekty na podporu aktivní turistiky. Mohutný rozvoj zaznamenává zejména cykloturistika a návrhy cyklostezek jsou obsahem asi čtvrtiny přijatých projektů. Prakticky jen hippoturistice je věnován projekt *Východní Čechy nejenom z koňského hřbetu*. Prosadily se také programy na podporu venkovské turistiky, stejně jako okruh tématických tras, zejména s důrazem na výstavbu vinných stezek. Nebyl přijat žádný projekt specializovaný na kongresovou a incentivní turistiku. Hlavním důvodem je zejména skutečnost, že s tímto odvětvím je počítáno v rámci rozvoje městského cestovního ruchu.

Tab. č. 5: Index přenocování, index cizinci v roce 2004 a podíl žádostí úspěšných ku žádostem předloženým v turistických regionech v roce 2002

Kraje	Turistické regiony	index přenocování	index cizinci	Podíl
Česká republika	ČR	87	113	16
Hl.m.Praha	Praha	115	175	11
Středočeský	Okolí Prahy	77	74	9
Jihočeský	Jižní Čechy	83	74	14
Plzeňský	Plzeňsko+Šumava	85	92	40+13
Karlovarský	Západočeské lázně	104	134	11
Ústecký	Severozápadní Čechy	60	79	7
Liberecký	Český Sever+Český ráj	76	101	8+44
Královéhradecký	Východní Čechy	81	97	20
Pardubický		80	53	
Vysočina	Vysočina	68	49	18
Jihomoravský	Jižní Morava	69	64	20
Olomoucký		84	63	
Zlínský	Střední Morava	87	55	20
Moravskoslezský	Severní Morava a Slezsko	70	40	19

Zdroj: Statistická ročenka ČR, ČCCR

Počet cizinců v turistickém regionu není ovlivněn počtem realizovaných projektů v daném regionu (tab. č. 5). V nejvýznamnějších destinacích cestovního ruchu v ČR v Praze a Karlovarském kraji sice došlo k nárůstu počtu cizinců, kteří přenocovali v hromadných ubytovacích zařízeních, avšak tyto regiony patřily spíše mezi méně úspěšné v přidělování grantových prostředků. Naopak v relativně úspěšných regionech Jižní a Střední Morava došlo v období mezi lety 2000 a 2004 k poklesu turistů, kteří zde přenocovali, zhruba o 35 %. To dokazuje, že nestačí pouhé poskytnutí prostředků na realizaci jednoho projektu. Je třeba klást větší důraz na koordinaci činnosti jednotlivých programů a zajištění jejich provázanosti.

5.3.1 I. a II. kolo v roce 1999

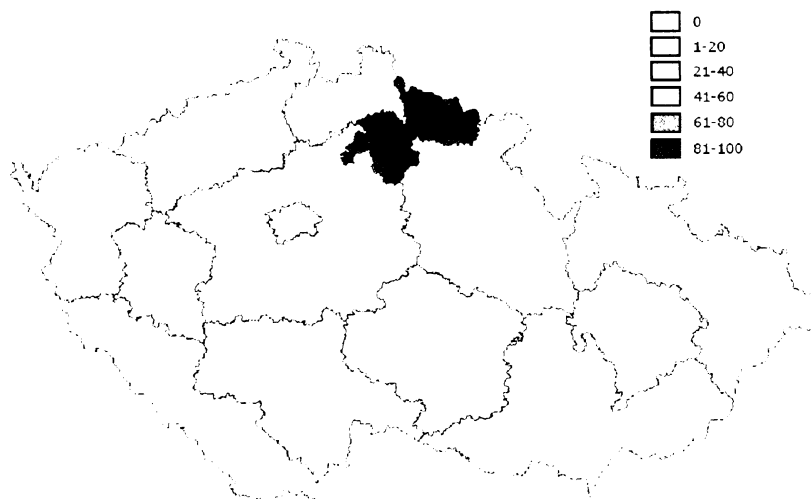
Celkový počet přijatých žádostí v prvním kole byl vůbec nejvyšší ze všech kol (tab. č. 3). ČCCR dohromady přijala 134 žádostí o finanční příspěvek, z nichž byl grant poskytnut 10 úspěšným žadatelům. Celkové náklady na projekty žadatelů činily 8 277 920 Kč. Z této částky žadatelé po ČCCR požadovali 2 437 905 Kč a nakonec jim bylo poskytnuto 2 229 500 Kč (tab. č. 4). Částka pokryla z téměř 92 % finanční požadavky žadatelů. Nejvíce žádostí podali žadatelé z regionů Jižní Morava (24) a Severozápadní Čechy (18 žádostí), velký počet žádostí přišel také z regionů Okolí Prahy (12), Jižních (10) a Východních Čech (11). Nejméně žádostí bylo předloženo z regionů Praha (5), Šumava, Plzeňsko (oba 4) a Český ráj (1),

Z turistického regionu Střední Morava byl v 1. kole vybrán projekt nesoucí název „*Publikace střední Morava*“. Žadatelem o realizaci tohoto projektu byl okresní úřad v Přerově, kterému byla ČCCR přidělena částka 350 000 Kč. Dalším úspěšným žadatelem bylo Sdružení Český ráj z Turnova, které na svůj projekt „*Aktivní turistika v Českém ráji – cykloturistika, pěší turistika*“ obdrželo částku ve výši 171 000 Kč. Dalším úspěšným žadatelem bylo Podkrušnohorské informační centrum z Klášterce nad Ohří. To se svým projektem „*Katalog cestovního ruchu Severozápadních Čech*“ jako jediné zvítězilo v regionu Severozápadní Čechy. Na realizaci tohoto projektu ČCCR přispěla částkou 350 000 Kč. Na Vysočině uspělo Zájmové sdružení pro podporu cestovního ruchu z Jihlavy se svým projektem „*Region Vysočina – katalog cestovního ruchu doplněný regionální mapou*“. Získaná částka v tomto případě dosáhla hodnoty 150 000 Kč. Úspěšnost moravských regionů v prvním kole podtrhují granty přidělené 4 organizacím pocházejících z moravských regionů. Jedná se o projekt „*Jihomoravskými vinohrady a vinnými sklepy – turistický průvodce a poznávací mapa na podporu specializované agroturistiky*“ realizovaný Vinařskou akademií Valtice a projekt „*Batův kanál r. 2000 – mezi Buchlovem a Javořinou*“ realizovaný Agenturou pro rozvoj turistiky na Baťově kanálu z Veselí nad Moravou. Tyto dva projekty byly realizovány v regionu Jižní Morava a na jejich realizaci byla poskytnuta částka 219 840 Kč, resp. 234 000 Kč. Agentura NAMASTE z Frenštátu pod Radhoštěm získala částku 350 000 Kč na realizaci svého projektu „*Valašské království*“. Spolu s ní získala částku 350 000 Kč na *prezentaci regionu Severní Morava a Slezsko regionální agentura Beskydy – Valašsko* z Rožnova pod Radhoštěm.

V prvním kole podalo žádost o grant také 9 celonárodních agentur. Úspěšnými se stali Klub Českých turistů se svým projektem „*Informační materiál o E 10*“ a KMC –

Klub mladých cestovatelů z Praha s projektem „*Hostelling International-Czech republic EUROPE 1999*“.

Obr. č. 3: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v I. kole (v %)

Zdroj: ČCCR

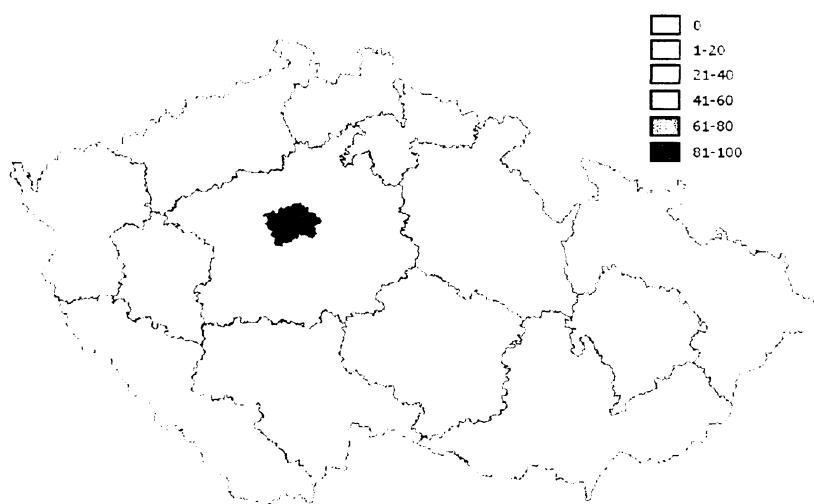
V druhém kole začal trend postupného poklesu přijatých žádostí, který pokračoval až do konce celé akce udílení grantů do roku 2002. Bylo realizováno 13 z celkového počtu 75 předložených projektů. Žadatelé požadovali celkovou částku 3 578 000, realizované projekty byly ČCCR podpořeny 80% částkou, a to 2 863 000 Kč. Nejvíce žádostí předložili žadatelé z institucí s celonárodní působností (20) a Jižní Moravy (14). Nejméně žádostí přišlo z regionů Praha, Šumava a Plzeňsko (všichni 1) a žádná žádost nespadała pod region Český ráj.

Z regionu Jižní Morava bylo podpořeno nejvíce žádostí. Jednalo se o tyto 4 projekty: „*Image prospekt regionu Jižní Morava*“ realizovaný obecním úřadem Brno-venkov, dále projekt „*Katalog cestovních tras a ubytování Jižní Morava*“, jehož žadatelem byla společnost Intel Se-co Zlín, projekt „*Jižní Morava – kraj památek a vína, Moravské vinařské stezky*“, který zpracovávalo Sdružení vinařských obcí jižní Moravy a nakonec projekt „*Regionální internetový info. server www.regionspovach.cz*“. Zpracování tohoto projektu mělo na starost sdružení pro rozvoj cestovního ruchu regionu Slovácko. Na realizaci těchto 4 projektů poskytla ČCCR částku v celkové výši 930 000 Kč. Dva projekty nesoucí název „*Internetová prezentace Orlicka*“ a „*Východní Čechy nejenom z koňského*

hřbetu“ byly vybrány k realizaci v regionu Východní Čechy. Projekty zpracovávaly Východočeská centrála CR a Sdružení obcí a měst Orlice a Vamberk. Realizace těchto projektů přišla ČCCR na 250 000 Kč. V regionech Praha, Okolí Prahy, Jižní Čechy a Západočeské lázně bylo realizováno po jednom projektu. Požadovaná částka 33 000 Kč byla na projekt „*Průvodce Prahou očima nevidomého*“, na jehož realizaci se podílelo Občanské sdružení nevidomých a slabozrakých. V rámci podpory lázeňství dostal příspěvek 250 000 Kč Euroregion Egrensis v Chebu na projekt „*Propagační materiál Západočeské lázně – region Egrensis*“. V regionu Jižní Čechy byl jako první realizován projekt s názvem „*Katalog cestovního ruchu regionu jižní Čechy*“, na který dostala Jihočeská centrála CR částku 300 000 Kč. Úspěšná byla také RRA Střední Čechy se svým projektem „*Souborná regionální prezentace Středních Čech v oblasti turistického ruchu*“. Na jeho realizaci poskytl ČCCR této agentuře částku 350 000 Kč.

I v tomto kole byly úspěšní žadatelé celonárodních agentur. Příspěvek dostaly ve třech případech na projekty „*Propagace objektů bývalého čs. Opevnění v celé ČR*“, „*Dovolená na venkově*“ a „*Greenways Praha – Videň*“ agentury Agentura pro rozvoj cestovního ruchu Opava, ECEAT CZ z Brna a Nadace partnerství Brno. Částka poskytnutá ČCCR na tyto 3 projekty byla v celkové výši 750 000 Kč.

Obr. č. 4: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve II. kole (v %)

Zdroj: ČCCR

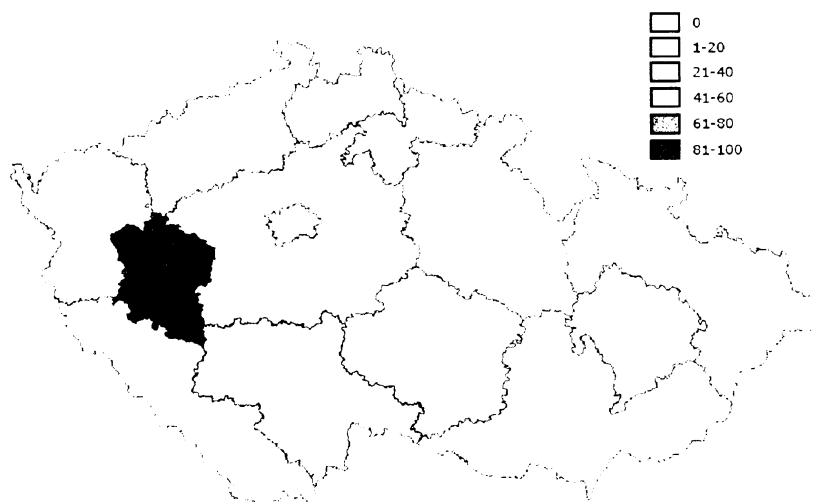
5.3.2 III. a IV. kolo v roce 2000

V roce 2000 proběhlo třetí a čtvrté kolo realizace grantových projektů. Ve třetím kole ČCCR poskytla žadatelům dotaci ve výši 2 711 000 Kč. Tato částka představovala 75 % požadovaných prostředků. Celkový počet předložených i realizovaných projektů byl stejný jako v kole druhém, tedy 75 žádostí o grant a 13 vítězných grantů. Nejvyšší počet žádostí přišel z regionu Severní Morava a Slezsko (11). Nejméně již tradičně z regionů Praha, Šumava a Plzeňsko (2). Převahu vítězných projektů měly v tomto kole české regiony (7 realizovaných projektů). Moravské regiony byly podpořeny ve čtyřech případech.

Dva podpořené projekty byly realizovány v regionu Severní Morava a Slezsko. Žadatelem projektu nesoucího název „*Severní Morava a Slezsko - turistický region k objevování*“ byla Agentura pro regionální rozvoj z Ostravy, která získala na realizaci tohoto projektu částku 350 000 Kč. Druhý podpořený projekt z tohoto regionu se jmenoval „*Valašské království do EU*“, žadatelem byla Agentura NAMASTE a na realizaci byla vyčleněna částka 200 000 Kč. Třetím realizovaným projektem na Moravě byl prospekt „*TOP 10 Střední Morava vč. Katalogu ubytování a služeb*“, jehož žadatel okresní úřad Přerov obdržel částku 250 000 Kč. V regionu Vysočina získalo sídlo úřadu regionu v Jihlavě 100 000 Kč na vytvoření *webových stránek turistického regionu Vysočina*. V tomto kole byly více podpořeny české regiony. Plzeňsko získalo celkovou podporu ve výši 610 000 Kč na realizaci projektů „*Židovská cesta na Plzeňsku*“ a „*Image projekt regionu Plzeňsko*“. Region Západočeské lázně mohl využít částku 290 000 Kč k realizaci projektů „*Západočeské lázně – lázeňství, turistika, dovolená na Ašsku, Chebsku, Mariánskolázeňsku*“ a „*Měsíčník PROMÉNÁDA pro Mariánské lázně*“. Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích získala 11 000 Kč na příručku s názvem „*Volný čas nevidomých a tělesně postižených v regionu Jižní Čechy*“. Sdružení Český ráj Turnova získalo 200 000 Kč na „*Katalog cestovního ruchu v Českém ráji*“. Městský úřad v Liberci získal 250 000 Kč na příručku s názvem „*Český sever – krajina mnoha tváří*“.

I v tomto kole byly úspěšné dvě národní agentury. Národní galerie v Praze dostala částku 200 000 Kč na realizaci projektu „*Katalog zájezdů po barokních památkách Čech, Moravy a Slezska*“. Úspěšné bylo také Evropské centrum pro eko agro turistiku (ECEAT), které získalo finanční příspěvek ve výši 250 000 na projekt s názvem „*Stezky dědictví – mapy, web server a elektron. magazin*“.

Obr. č. 5: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve III. kole (v %)

Zdroj: ČCCR

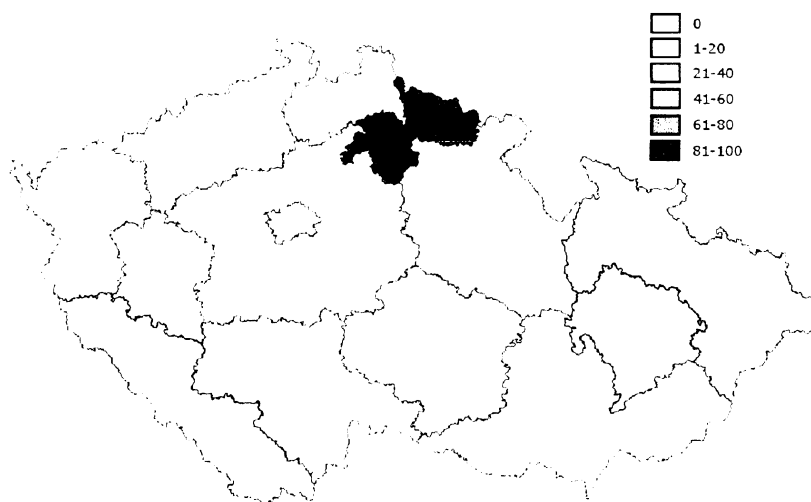
Čtvrté kolo charakterizuje další pokles celkového počtu přijatých žádostí. V tomto případě to bylo 57 žádostí, na jejichž realizaci žadatelé požadovali od ČCCR 3 015 808 Kč. Z těchto žádostí bylo 12 úspěšných a na ně poskytnutá částka dosahovala výše 2 556 100 Kč. Z regionu Okolí Prahy bylo přijato 13 žádostí o grant. 17 žádostí podaly instituce s celonárodní působností. Nejméně žádostí přišlo z regionů Západočeské lázně a Český ráj (oba 1). Žádná žádost nebyla podána z regionů Jižní Čechy a Plzeňsko.

Na Moravě bylo z 16 přijatých žádostí realizováno 5. V regionu Jižní Morava byl příspěvek 300 000 Kč poskytnut na projekt „*Internetová prezentace a informační stránky regionu Jižní Morava*“. Agentura pro rozvoj Střední Moravy z Olomouce dostala příspěvek 165 000 Kč na projekt „*CD-ROM – Srdce a brány dokořán*“. Z regionu Severní Morava a Slezsko byly vybrány dva projekty. Město Vítkov získalo 183 000 Kč na mapu cyklistických stezek s názvem „*Nizký Jeseník vítá cyklisty*“ a Sdružení občanů s názvem Severomoravský PATRIOT získalo 150 000 Kč na internetový portál „*Gesenke.cz*“. Žadatel dalšího úspěšného projektu zaměřeného na cykloturistiku byl z Vysočiny. Na projekt s názvem „*Vysočinou na kole*“ získal finanční prostředky ve výši 200 000 Kč. Nejvíce žádostí přišlo z regionu Okolí Prahy, avšak z tohoto regionu byl vybrán pouze jediný úspěšný žadatel. Tím byla RRA Střední Čechy, pobočka Mladá Boleslav. Tato agentura získala částku v hodnotě 200 000 Kč na projekt jménem „*Srdce Čech – cyklotrasy – skládačky pro jednotlivé cyklotrasy v okolí*“. Z Východních Čech byl

podpořen 1 projekt ze 3 přijatých. Jednalo se o projekt „*Kraj Smetany a Martinů*“, zaměřený na propagaci této oblasti. Sdružení měst a obcí kraje Smetany a Martinů obdrželo příspěvek 60 000 Kč. Dalším podpořeným projektem, tentokrát z regionu Šumava, byla „*Komplexní internetová a multimediální prezentace regionu ŠUMAVA*“. Projekt s názvem „*Sláva Barokní Čechie – Svět baroka v Českém ráji*“ z regionu Český ráj pod záštitou města Turnova získal částku 78 000 Kč.

I v tomto kole byly úspěšní žadatelé s celonárodní působností. Opět se uplatnil Klub českých turistů („*Katalog cyklotras a turistických možností v ČR – EUROBEDS 2001*“), zájmové sdružení Labská vinařská cesta („*Zahradou Čech na kole – Labská vinařská cesta*“) a sdružení Česká inspirace z Hradce Králové („*Česká inspirace na prahu nového tisíciletí*“).

Obr. č. 6: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých ve IV. kole (v %)

Zdroj: ČCCR

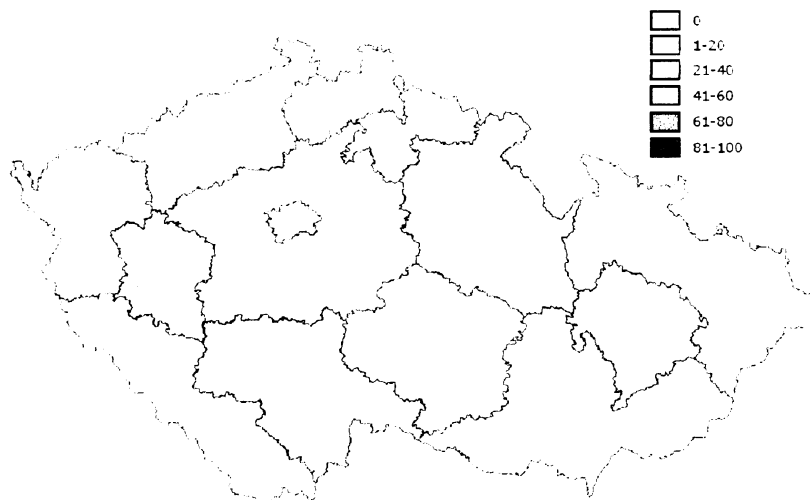
5.3.3 V. a VI. kolo v roce 2001

Realizace pátého a šestého kola probíhala v roce 2001. V pátém kole bylo v konečném součtu přijato 56 žádostí. Z těchto žádostí bylo 12 realizováno. Částka poskytnutá na jejich realizaci činila 2 562 500 Kč (83 % požadovaných příspěvků). Nejvíce žádostí bylo podáno z moravských regionů, konkrétně 11 z Jižní Moravy a 13 z regionu Severní Morava a Slezsko. 1 žádost byla podána z regionu Západočeské lázně. Regiony Praha, Šumava, Severozápadní Čechy a Český ráj nepodaly žádost žádnou.

V tomto kole byly úspěšnější moravské regiony. Nejúspěšnější konkrétně region Jižní Morava, kde byly k realizaci vybrány 4 projekty. Nejvyšší částku v hodnotě 300 000 Kč získalo na realizaci tématického prospektu „*Blanensko – Moravský kras*“ město Blansko a společnost Mohyla míru – Austerlitz, o. p. s., Šlapanice na „*Turistický produkt Slavkovské bojiště*“. 200 000 Kč získal Region Slovácko na realizaci projektu „*Turistický průvodce Slováckem*“. Sdružení měst a obcí Jižní Moravy obdrželo částku 150 000 Kč na realizaci „*Veletržní prezentace Jižní Moravy*“. Na rozvoj regionu Severní Morava a Slezsko získaly částku 350 000 Kč Sdružení „Region Beskydy“ z Frýdku – Místku na „*Společný projekt prezentace regionu Beskydy*“ a Sdružení cestovního ruchu Šumpersko – Jeseníky na projekt „*Putování po Jeseníkách, Baliček na cesty*“. Úspěšný byl také region Střední Morava, kde získalo Sdružení na rozvoj cestovního ruchu Kroměřížska částku 150 000 Kč na „*Regionální internetový server www.stredni-morava.cz*“. Z českých regionů získaly 4 příspěvek na realizaci jednoho projektu. V regionu Okolí Prahy byl „*Vydán průvodce mikroregionem Knínska*“, na který získalo Sdružení obcí Knínska částku 100 000 Kč. V regionu Jižní Čechy získalo město Pardubice 150 000 Kč na projekt „*Prachatice – město na solné Zlaté stezce*“. Ve Východních Čechách uspělo Město Trutnov, které získalo 290 000 Kč na brožuru v českém, anglickém, německém a polském jazyce „*Den bitvy u Trutnova*“. Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje získala 200 000 Kč na publikaci a skládačku „*Baroko a barokní architektura Plzeňska*“.

V pátém kole byly úspěšní dva žadatelé s celonárodní působností. Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje získalo 297 500 Kč na publikaci „*Židovské cesty v Čechách a na Moravě*“. Svaz paraplegiků – Centrum Paraple z Prahy získal 125 000 Kč na publikaci „*S vozíkem na cestách*“.

Obr. č. 7: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v V. kole (v %)

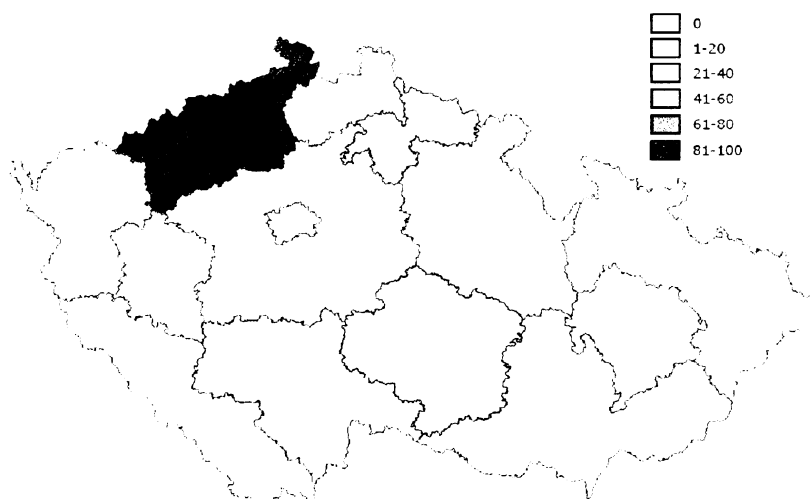
Zdroj: ČCCR

Následující šesté kolo proběhlo v druhé polovině roku 2001. Počet přijatých žádostí dále klesal. V šestém kole bylo přijato 45 žádostí, z nichž bylo 11ti vyhověno. Žadatelé požadovali částku 2 441 650 Kč. Nakonec jim byla poskytnuta souhrnná částka 2 191 650 Kč. Nejvíce žádostí předložil opět region Jižní Morava (9). 7 žádostí předložili žadatelé z regionu Severní Morava s Slezsko. Nejméně žádostí předložily regiony Střední Morava a Severozápadní Čechy (oba 1). Regiony Praha, Západočeské lázně a Plzeňsko nepředložily žádnou žádost.

Čtyři projekty k realizaci byly vybrány v regionu Jižní Morava. Krajský úřad Jihomoravského kraje v Brně získal 300 000 Kč na realizaci tiskoviny „*Turistické programy v Jihomoravském kraji*“. Historické muzeum ve Slavkově u Brna získalo 25 000 Kč na vytvoření „*internetové prezentace zámku ve Slavkově u Brna*“. Město Uherské Hradiště získalo 200 000 Kč na „*prezentaci nového turistického produktu regionu Slovácko na veletrzích, výstavách a workshopech v roce 2002*“. Čtvrtý realizovaný projekt v tomto regionu byl „*průvodce česko – slovenskou „společností“ Euroregionu Bíle – Biele Karpaty*“. Region Bílé Karpaty se sídlem ve Zlíně získal 160 000 Kč. Krajský úřad Moravskoslezského regionu se sídlem v Ostravě získal 93 350 Kč na brožuru „*Pobyt na venkově s ochutnávkou místních specialit*“. RRA Vysočina se sídlem v Jihlavě získala 250 000 Kč na brožuru „*Vysočina – Dovolená na venkově; Vysočina – Cesty za poznáním, kulturou, zábavou*“. Sdružení Region Orlické hory z regionu Východní Čechy získalo

125 000 Kč na prospekt „*Průvodce Orlických hor*“. Další podpořený projekt z tohoto regionu byl prospekt „*Navštivte východní Čechy*“. Žadatelem byl krajský úřad Pardubického kraje, který získal 300 000 Kč. Okresní muzeum v Mostě získalo na rozvoj regionu Severozápadní Čechy 200 000 Kč. Projekt nesl název „*Technické památky a zajímavosti v Krušných horách a Podkrušnohoří*“. Jihočeská centrála cestovního ruchu získala 265 000 Kč na soubor letáků, které obsahují tipy na výlet „*Putování po Jižních Čechách*“. Jedna úspěšná žádost ze dvou předložených byla vybrány v regionu Český ráj. Jednalo se o brožuru s názvem „*Skalní města Českého ráje*“. Na realizaci získalo město Turnov 159 300 Kč.

Obr. č. 8: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v IV. kole (v %)

Zdroj: ČCCR

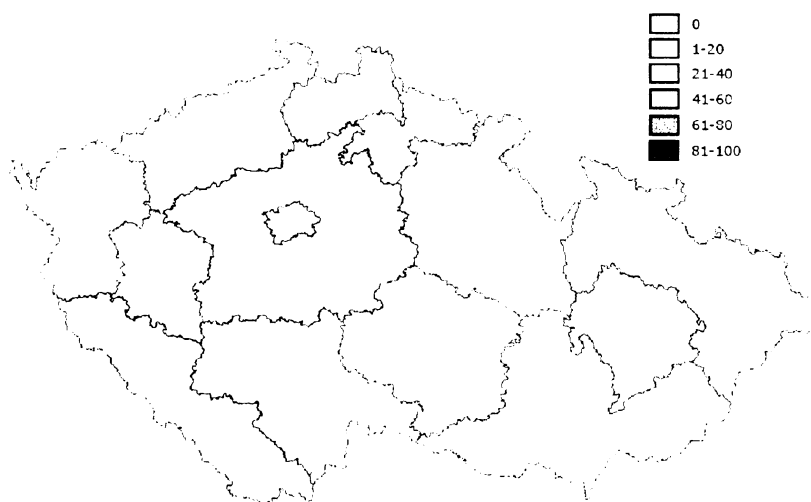
5.3.4 VII. a VIII. kolo v roce 2002

V předposledním, sedmém kole, bylo přijato 32 žádostí o přidělení grantů. Celková požadovaná částka byla 1 567 950 Kč. Vyhověno bylo šesti žádostem v hodnotě 1 375 700 Kč. Nejvíce žádostí předložil region Východní Čechy (7). Oproti ostatním kolům došlo k výraznému poklesu, především v regionu Jižní Morava (1). Tradičně málo žádostí podaly regiony Český ráj a Západočeské lázně (také 1). Žádná žádost nepřišla z regionů Praha a Plzeňsko.

Brožura o „*Středočeském kraji*“ byla jediným vítězným projektem z regionu Okolí Prahy. 240 000 Kč na realizaci získal úřad Středočeského kraje se sídlem v Praze 5. Spolek

podnikatelů ve venkovské turistice z Nýrska získal 134 700 Kč na propagaci regionu Šumava ve formě „*katalogu venkovské turistiky regionu Šumava*“. V regionu Český Sever byl úspěšný svazek měst a obcí Krkonoše, který získal 250 000 Kč na „*Prezentaci regionu Krkonoše*“. Z moravských regionů byly úspěšné dva. Regionální rozvojová agentura pro rozvoj Střední Moravy získala 220 000 Kč na projekt „*Aktivní dovolená na Střední Moravě*“. Krajský úřad moravskoslezského kraje získal na rozvoj regionu Severní Morava a Slezsko částku 250 000 na projekt „*Tipy na výlety v turistickém regionu Severní Morava s Slezsko*“. Žadatel dalšího úspěšného projektu zaměřeného na cykloturistiku byl z Vysočiny. Na projekt s názvem „*Vysočinou na kole*“ získal finanční prostředky ve výši 200 000 Kč. Posledním vybraným projektem v tomto kole byl celonárodní projekt „*Cesta české hudby*“, na který získala Česko - japonská společnost částku 281 000 Kč.

Obr. č. 9: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v VII. kole (v %)

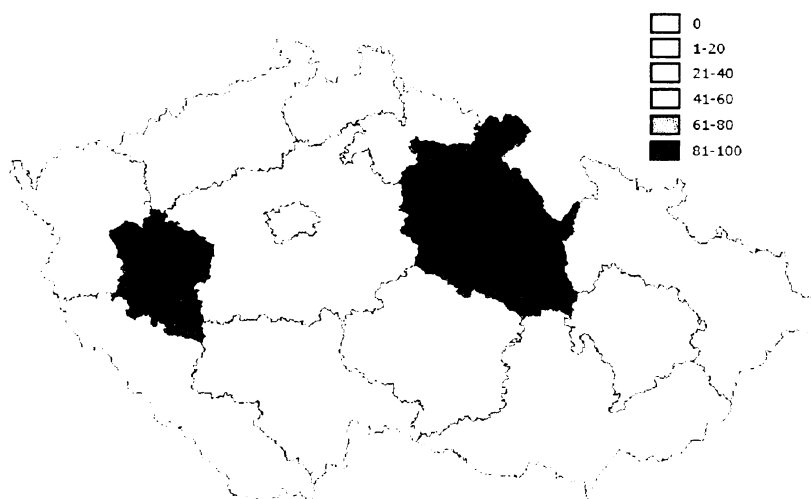

Zdroj: ČCCR

V posledním, osmém kole, bylo přijato 23 žádostí. Z toho bylo vyhověno pěti žádostem o poskytnutí grantu. Tito žadatelé si mezi sebou rozdělili částku ve výši 1 015 000 Kč (94 % požadované částky). Pět žádostí předložil region Jižní Morava. Po jedné žádosti přišlo z regionů Okolí Prahy, Plzeňsko, Severozápadní Čechy a Český ráj. Regiony Praha a Vysočina nepředložily žádnou žádost.

Z moravských regionů uspěly dva. V regionu Severní Morava a Slezsko získalo sdružení Země děda Praděda 200 000 Kč na příručku s názvem „*Jeseniky – Země děda Praděda*“. Z regionu Jižní Morava získal krajský úřad Jihomoravského kraje 300 000 Kč na tiskovinu s názvem „*Aktivní dovolená na jižní Moravě*“ – nové turistické programy v Jihomoravském kraji. V Čechách byly úspěšné regiony Plzeňsko a Východní Čechy. Sdružení měst a obcí kraje Smetany a Martinů se sídlem v Poličce získalo 45 000 Kč na turistický prospekt s názvem „*Na kole krajem Smetany a Martinů*“. Úřad královéhradeckého kraje získal 270 000 Kč na prospekt „*Aktivní dovolená v Královéhradeckém kraji*“ a na závěr získalo občanské sdružení Ametyst z Plzně částku 200 000 na propagaci „*Ekofarmy Hyperion*“ ve formě webové stránky, letáků a brožur.

Obr. č. 10: Podíl projektů realizovaných na projektech přijatých v VIII. kole (v %)

Zdroj: ČCCR

5.4 Charakteristika nejúspěšnějších žadatelů

Sdružení Český ráj. Vzniklo v roce 1992 jako Sdružení měst a obcí Český ráj. V roce 1999 bylo transformováno na sdružení měst, obcí a jiných právnických osob, které působí v oblasti Českého ráje. Sdružení se sídlem v Turnově má 30 členů. Bylo přijato za kolektivního člena Euroregionu Nisa. Hlavním předmětem činnosti je spolupráce v oblasti cestovního ruchu při propagaci regionu.

Agentura NAMASTE. V čele této agentury stojí p. Tomáš Harabiš. Agentura se proslavila vytvořením „Valašského království“. Z počátku šlo o recesi, ale v současné době je zde vidět výrazný podnikatelský záměr. Hlavní myšlenkou je vytvoření image jakéhosi „Valašského království“, které má stejné prvky jako měla království v historii. Tato image je propagována a v návaznosti na ní jsou do regionu lákáni turisté z celého světa. Království se vyznačuje výraznou kulturou a zvyky.

Klub Českých turistů. Tento klub byl založen v roce 1888 a v současné době má zhruba 40 tis. členů. Ti každoročně organizují přes tisíc akcí určených pro členy klubu i neorganizované zájemce o všechny druhy turistiky – pěší, lyžařskou a vodní turistiku, vysokohorskou turistiku, turistiku zdravotně postižených a hipoturistiku.

ECEAT CZ – Evropské centrum pro eko agro turistiku je česká, nevládní organizace, která sdružuje odborníky specializující se na udržitelný cestovní ruch. Jejím cílem je přispět k udržitelnému rozvoji prostřednictvím odpovědného cestovního ruchu. Vytváří produkty cestovního ruchu, které vyhovují nejvyšším požadavkům a přitom jsou ohleduplné k životnímu prostředí.

Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje je jedním z řady uskupení obcí v Plzeňském kraji. Členy mohou být všechny obce a města Plzeňského kraje. V současné době se členem sdružení 145 obcí a měst, ve kterých žije více než 377 000 obyvatel což je více jak 68 % obyvatel Plzeňského kraje. Jedná se o otevřenou, zájmovou, nestraničskou a nevládní organizaci.

Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy byla založena v roce 1996. Představuje partnerství mezi městy a obcemi regionu Střední Morava. Hlavní rolí je propracovávat strategie komplexního rozvoje regionu, koordinovat jejich realizaci a podporovat řešení problémů přesahující rámec a možnosti jednotlivých obcí.

5.5 Příčiny úspěchů a neúspěchů žadatelů

Za neúspěšné žadatele jsou považováni ti, kteří nezískali prostředky na své předložené projekty. Nejčastějším důvodem bylo nesplnění podmínek stanovených ČCCR při předkládání žádostí. Nepřijetí také zapříčinila nedostačující kvalita předložených projektů. Nízká aktivita žadatelů, kteří vzdali svou snahu po nepřidělení prostředků v prvních kolech (Písecko, Chomutovsko, Rakovnicko) také mohla způsobit nepřidělení finančních prostředků. Nedostatečně byly podpořeny také projekty se zaměřením na rozvoj lázeňské turistiky (Mariánskolázeňsko). Zde bych největší příčinu spatřovala ve faktu, že v ČR probíhají programy zaměřené speciálně na podporu rozvoje lázeňství (např. SROP).

V některých oblastech nebyly dokonce předloženy žádné projekty. Zde bych největší důraz kladla zejména na kvalitu lidských zdrojů v daných oblastech. Nezáměr ze strany obecních úřadů i soukromých subjektů o rozvoj regionu je těžké překonat. V některých případech mohla být pasivita způsobena i jinými faktory, například nedostatečnou informovaností. Žadatele mohla odradit i přílišná byrokracie v souvislosti s vyřizováním žádosti o finanční prostředek. Existují však také oblasti, které sice nepodaly žádnou žádost, ale tento fakt nebyl způsoben nezáměrem ze strany žadatelů. Jedná se zejména o místa pod záštitou UNESCO (Českokrumlovsko) a jiných organizací cestovního ruchu. Od roku 2000 mohlo být také příčinou, že oblasti čerpaly prostředky například ze Státního programu podpory cestovního ruchu. Zde bylo v podmínkách přidělení podpory stanoveno, že nesmí být současně čerpána podpora z jiného dotačního programu.

Úspěch žadatelů lze spatřovat zejména ve vysoké aktivitě místních institucí a schopných jedinců. Konkrétním příkladem je agentura NAMASTE a její projekt Valašského království. Tento projekt lze považovat za modelový projekt regionálního marketingu orientovaného na rozvoj cestovního ruchu, neboť vykazuje všechny znaky regionálního marketingu. Jeho zakladatel Tomáš Harabiš provázal aktivity jako zřizování informačních center, vydávání propagačních materiálů a jejich distribuci a prezentaci regionu na veletrzích cestovního ruchu v projektu, který tyto aktivity v regionu Valašsko a Beskydy komplexně řešil. Tento původně recesistický podnikatelský záměr by se mohl stát příkladem i jiným jedincům a institucím zaměřeným na rozvoj cestovního ruchu.

Úspěch i neúspěch mohly způsobit i jiné faktory, které jsou těžko ovlivnitelné. Svou roli mohla sehrát korupce, i když tato skutečnost je pouze hypotetická a ničím nepodložená. Vliv na rozhodování by mohla mít také politická vůle zastupitelstev úřadů obcí a měst z regionu.

5.6 Hodnocení využití grantových prostředků v čase

Většina projektů byla realizována ve formě tiskovin, letáků, brožur a map. Je však třeba podotknout, že k dispozici bylo pouze minimální množství výstupů a tak nelze ověřit, zda všechny posloužily svému původnímu záměru, a to pomoci rozvoji daného regionu. Tiskoviny byly nejčastěji v barevném provedení, obsahovaly mapu oblasti, na kterou byly zaměřeny, informace o daném regionu a nabídku sportovních, kulturních i jiných aktivit.

Zhodnocení grantových prostředků je zaměřeno především na výstupy ve formě internetových prezentací. Webové stránky turistického regionu Vysočina

(www.vysocina.cz) vznikly v roce 2000. Obsahují informace o regionu, zajímavostech regionu, informace o ubytování atd. Stránky jsou průběžně aktualizovány a poměrně dobře slouží svému účelu prezentace regionu. Stejně tak projekt Heritage trails – Stezky dědictví (www.heritage-trails.cz) má svůj vlastní elektronický magazín a web server. Stránky jsou anglicky, německy, holandsky a francouzsky a slouží cizincům k vytvoření programu v podobě procházek, túr, cykloturistiky a jízdy na koních při návštěvě ČR z Prahy do Vídně. Katalog cyklotras a turistických možností v ČR (www.emobeds.cz) je velmi zdařilý. I v tomto případě byly investované prostředky využity správně. Na těchto webových stránkách jsou kromě cyklostezek také turistické mapy a informace o turistických akcích v jednotlivých krajích. Stránky spravuje Klub českých turistů a jsou také pravidelně aktualizovány. Regionální internetový server www.stredni-morava.cz je provozován Sdružením pro rozvoj cestovního ruchu Kroměřížska. Obsahuje informace o obcích okresu, zajímavých místech okresu a akcích probíhajících v okresu. Stránky jsou velmi přehledné a informativní. Jsou také průběžně aktualizovány.

Jsou však také projekty, které buď vůbec nebyly realizovány, nebo jejich realizace z různých důvodů skončila. Jedná se např. o servery www.regionstovacko.cz a www.gesenik.cz.

Příspěvky byly využity k realizaci daných projektů, které rozhodně přispěly k rozvoji cestovního ruchu v regionech. V případě webových stránek je kladen důraz zejména na informovanost o jednotlivých regionech. Brožury a letáky by měly být k dispozici v konkrétních informačních centrech zúčastněných regionů.

6. ZÁVĚR

Hlavním cílem práce je regionální analýza grantových projektů předkládaných České centrále cestovního ruchu v oblasti podpory rozvoje turistických regionů. Práce také přibližuje přehled o legislativní situaci v České republice a různých způsobech, jak získat finance na realizaci projektů v oblasti cestovního ruchu nejenom pomocí grantů ČCCR. V České republice je možností, jak získat finanční prostředky, dostatek. Otázkou zůstává, jak těchto různých nabídek využívají jednotliví jedinci a instituce.

Na základě provedené analýzy je možné na pracovní otázky, které byly stanoveny na začátku práce odpovědět následujícím způsobem:

Existuje regionální diferenciaci v podávání a získávání grantových prostředků?

Ano. Regionální diferenciaci v podávání i získávání grantových prostředků byla v průběhu celé akce značná. Jak zmiňuje Vágner, 2002, granty ČCCR měly sloužit jako nástroj decentralizace aktivit cestovního ruchu. Proto se ČCCR snažila pomoci zejména žadatelům na propagaci a rozvoj turistických produktů právě mimo nejzatíženější oblasti cestovního ruchu. Značnou regionální diferenciaci mohla způsobit skutečnost, že tradiční turistické regiony jako Praha a Šumava mají možnost získat prostředky i z jiných zdrojů, pro které není třeba výrazná souborná prezentace.

Platí, že úspěšní žadatelé své žádosti v dalších kolech podávají opakovaně a naopak neúspěšné jejich nezdar odradí? Ano. Úspěšní žadatelé podávali žádosti opakovaně a díky své aktivitě se opět stali úspěšnými. Dokladem jsou např. Region Vysočina, nebo Město Turnov, kteří získaly podporu dokonce třikrát. Některé projekty se díky své úspěšnosti dočkaly pokračování, jako například „Židovská cesta na Plzeňsku“. Tento kompletní projekt podpory cestovního ruchu v podobě CD-Rom, videokazety a tištěného materiálu ve třech jazycích (česky, anglicky a německy) byl dále rozpracován, a ČCCR podpořen, v publikaci „Židovské cesty v Čechách a na Moravě

Lze předpokládat, že zájem o poskytnutí grantových prostředků se bude v čase zvyšovat? Po provedení analýzy se ukázalo, že v průběhu kol dochází ke snižování počtu předložených žádostí. Hlavní důvody jsou již uvedeny výše a jen pro informaci jsou uvedeny opět: finanční prostředky poskytované ČCCR nebyly vysoké, špatná informovanost subjektu o probíhající akci, nastartování dalších programů zaměřených na podporu rozvoje cestovního ruchu atd.

Dochází ke zvyšování počtu návštěvníků v jednotlivých regionech v souvislosti s přidělením dotace? Na tuto otázku nelze konkrétně odpovědět. Z provedené analýzy je vidět spíše skutečnost, že v nejúspěšnějších regionech dochází k poklesu počtu návštěvníků a v těch méně úspěšných naopak počet návštěvníků roste. Proto se domnívám, že přidělení dotace nemělo vliv na počet návštěvníků v jednotlivých regionech.

Z předložené regionální analýzy lze říci, že přidělování finančních prostředků v rámci grantové politiky České centrály cestovního ruchu bylo účinné. Nelze objektivně posoudit, zda vedlo ke zvyšování počtu návštěvníků v turistických regionech, rozhodně však pomohlo propagaci některých regionů jak v ČR, tak v zahraničí. Tento program byl ve své době jedním z mála podobných a proto je škoda, že nebyl žadateli více využíván. Je vidět, že i nižší finanční částky mohou být v mnoha případech efektivně využity. Jak již bylo řečeno, v současné době probíhá množství programů na podporu nejenom cestovního ruchu. Hodnocení a srovnání těchto programů například s právě analyzovaným programem ČCCR by mohlo být předmětem jiných prací.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

apod. – a podobně
atd. – a tak dále
CD – Rom – optický nosič dat
CR – cestovní ruch
ČCCR – Česká centrála cestovního ruchu
ČNB – Česká národní banka
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
ECEAT – Evropské centrum pro ek agro turistiku
ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje
ETAG – Evropská skupina pro cestovní ruch
ETC – Evropská komise pro cestovní ruch
EU – Evropská unie
HDP – Hrubý domácí produkt
hl. m. – hlavní město
CHKO – Chráněná krajinná oblast
Kč – Koruna česká
mil. - milion
mld. - miliarda
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
např. - například
NP – Národní park
obr. - obrázek
obyv. - obyvatel
OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
resp. - respektive
Sb. - Sbirka
SROP – Společný regionální operační program
sv. - Svatého
tab. - tabulka
tis. - tisíc
tj. – to jest
tzv. – takzvaně
UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu
WTTC – Světová rada pro cestování a cestovní ruch
ŽP – životní prostředí

SEZNAM LITERATURY

- FRANKE, A., NEJDL, K., VYSTOUPIL, J., ZELENKA, J. (2006): Hodnocení současného stavu výzkumu cestovního ruchu v České republice, *Czech Hospitality and Tourism Papers*, č.3/2006, s. 3 – 26
- GOLDOVÁ, D. (2004): Cestovní ruch v okrese Znojmo. Magisterská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 128 s.
- HALL, C. M., HIGHAM, J. (2005): *Tourism, Recreation and Climate Change*, Clevedon, England, 309 s.
- HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. (2001): *Zeměpis cestovního ruchu*, Nakladatelství ČGS s.r.o., Praha, 99 s.
- Kolektiv autorů, (2004): *Geografie Česká republika 4*, SPN – pedagogické nakladatelství, Praha, 88 s.
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2002 – 2007 (2002), Ministerstvo pro místní rozvoj, ČR, 36 s.
- MARIOT, P. (1983): *Geografia cestovného ruchu*, Vydavateľství Slovenskej akadémie vied, Bratislava, 248 s.
- MIRVALD, S. (1996): *Geografie cestovního ruchu*, Vydavatelství ZČU, Plzeň, 128 s.
- PÁSKOVÁ, M. (2001): „Udržitelný rozvoj“ cestovního ruchu, *Geografie – Sborník ČGS*, 106, č. 3, s. 178 – 195
- PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. (2002): *Výkladový slovník cestovního ruchu*, Ministerstvo pro místní rozvoj, Česká republika
- Postup realizace a aktualizace Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR do roku 2006 (2004), Ministerstvo pro místní rozvoj, ČR, 17 s.
- ŠMEJCOVÁ, M. (2006): Podíl zaměstnaných v oboru v České republice a komparace se zeměmi EU, *Czech Hospitality and Tourism Papers*, č. 3/2006, s. 27 – 38
- VÁGNER, J. (2002): Efforts for regional development assistance in Czech tourism – Czech Tourist Authority projects. In: *Acta Universitatis Carolinae Geographica*, XXXV, 2, 2000, p. 53-66.

Internetové zdroje

Agentura NAMASTE, www.valasko-kralovstvi.cz

BusinessInfo, oficiální portál pro podnikání a export, www.businessinfo.cz

COT Business, www.cot.cz

Czech Tourism, www.czechtourism.cz

Český statistický úřad, www.czso.cz

Evropské centrum pro eko agro turistiku, www.eceat.cz

Fondy Evropské unie, www.strukturalni-fondy.cz

Klub českých turistů, www.klubturistu.cz

Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz

Slovník pojmů, www.businesscenter.cz

Turistické oblasti ČR, www.oblast.cz

Turistické regiony ČR, www.tourism.cz

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Webový portál regionu Vysočina (www.e-vysocina.cz)

HOME Podnikání Odkazy Diskuse Ankety Inzerce Publikace obcí Služby Registrace e-mail
Ubytování Akce v regionu Lyž. vleky Umělecká galerie Itaj z Vysočiny Fotogalerie Počasí Kamery

Informační systém pro Žďárské vrchy a Svatou horu
Generováno 03.03.05 04:10:17

ve všem Hledat

Město, obec Region, sdružení Hledat Hledat

VÝBĚR DLE OBORŮ
z celé oblasti

- Města a obce
- Úřady a instituce
- Cestovní ruch
- Kultura a sport
- Finance
- Oceňování
- Služby
- Výroba a průmysl

MAPA OBORŮ

- Koupání
- Trasy a zámky
- Zajímavosti
- Horolezecké terény
- Ubytování

Obce:

- nové stránky internetové noviny dle počtu obyvatel dle nadm. výšky
- informační kiosky
- Mediální obsah

UDÁLOSTI A ZAJÍMAVOSTI V REGIONU
Internetový magazín inf.systému e-Vysočina ŽĎÁRSKÉ VRCHY

ONLINE ZPRÁVY

- z obcí
- z ubytovacích zařízení
- počasí, zpravodajství

CLANKY

- Podle data vyhoštění
- Podle zdroje
- Podle autora

NOVINY, ZPRAVODAJE

- Bystré
- Bystré noviny
- Hlinsko
- Hlinské noviny
- Kulík
- Obecní zpravodaj
- Nové Město na M.
- Novoměstské noviny
- Olešnice
- Olešnický zpravodaj
- Rovčane
- Obecní zpravodaj
- Rovčane
- Obecní zpravodaj
- Smržné
- Smrženský zpravodaj
- Svatka
- Svatkové noviny
- Věcov

Příloha č. 2: Internetové stránky Stezky dědictví (www.heritage-trails.cz)

Czech Republic

MAIL

tel. +420 541 235 822

keyword Search

DE PL

DE A SC

se od region

se od aktivitu

Submit

GUESTBOOK

links

AGROTOURISM

HOTELS, B & etc.

about us for operators

TRAVEL CONDITIONS | FLY, BUS, TRAIN | PRACTICAL INFO | WEATHER | EXCHANGE

HERITAGE TRAILS STEZKY DĚDICTVÍ

PRAGUE - VIENNA HERITAGE TRAILS, Czech Republic.
Authentic walking, hiking, cycling, driving, riding holidays for individuals and small groups in the Czech Republic, the best between Vienna and Prague. Carefully designed for responsible and imaginative travellers. Sink deep in the Czech experience.

HERITAGE TRAILS in the Czech Republic, between Vienna and Prague, beckon you towards historic cities like **ČESKÝ KRUMLOV**, **TEPLA**, **KUTNA HORA** and other treasured **UNESCO World Heritage Sites**, folk villages with their whitewashed exteriors and red roofs, and **NATIONAL PARKS**. During all travelling and your stay in **PRAGUE**, a great beauty of central Europe, you **DINE IN TRADITIONAL FASHION**, sipping **CZECH PILSNEERS** with their own storied past - brewed since 14th-century - and fine **MORAVIAN WINES**. Many of the **CHARMING HOTELS** you will stay are classified, like much of the Czech Republic itself, as **ARCHITECTURAL MONUMENTS**.

Prague - Vienna HERITAGE TRAILS - many reasons to go

- **Easy to get there** - Prague - Vienna Heritage Trails, Czech Republic, are predominantly organised between Prague and Vienna, and the international airports.
- **Wide offer of comfortable services** - travel with Prague - Vienna Heritage Trails, Czech Republic, with or without much luggage, with or without a guide; stay in carefully selected stylish 3-star and 4-star hotels in the centre of historical towns and/or in pleasant village farm-style family guesthouses with home-made breakfasts.
- **Experienced staff and careful organisation** - Prague - Vienna Heritage Trails, Czech Republic, have been tested by thousands of satisfied travellers from all over the world since 1994. Our agency is member of [AITO](#), Association of the Czech Incoming Touroperators.
- **Focus in sustainability** - Prague - Vienna Heritage Trails, Czech Republic, are not about mass tourism - they meet the demands of responsible travellers, including means of transport, and have been prepared with the co-operation of the local people and and [EUROTRAILS](#) according to the guidelines of [COSTA International](#).

Hike with EURORANDO 2006
 Prepared by [Heritage Trails](#) for the [Czech Pamblyk Association](#).
[FROM VIENNA TO PRAGUE](#)
[FROM PRAGUE TO SOUTH BOHEMIA](#)
[FROM THE LIZDVICE MTS TO PRAGUE](#)
[ALONG THE JESSEK MTS](#)
[VÝSLEDKOVÝ LIST](#)

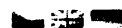

Příloha č. 3: Internetový katalog cyklotras a turistických možností v ČR (www.eurobeds.cz)

www.eurobeds.cz

[Služový systém](#)
 [obrazový atlas](#)
 [cyklotrasy](#)

Zvolte prosím kraj...

Příloha č. 4: Internetové stránky regionu Střední Morava (www.stredni-morava.cz)

[UVODNÍ STRÁNKA](#) ■ [MAPA REGIONU](#) ■ [UMÍSTĚNÍ REGIONU](#) ■ [HRÁDKY](#) ■ [ZÁMKY](#)

TURISTICKÝ REGION STŘEDNÍ MORAVA

19. 2006 SVÁTEK BESÉDKY

[ENGLISH](#) ■ [DEUTSCH](#) ■ [ČESKY](#)

OBCE OKRESU

- KROMĚŘÍŽ
- OLOMOUC
- PROSTĚJOV
- PŘEROV

MÍSTA

- DOPRAVA
- FINANCE A POŠTA
- GALERIE A MUZEA
- KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ
- PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI
- SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ
- STAVEBNÍ PAMÁTKY
- STRAHOVÁNÍ
- ŠKOLY
- TECHNIČKÉ PAMÁTKY
- UBYTOVÁNÍ
- URADY A INSTITUCE
- ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

AKCE

- DĚTSKÉ AKCE
- KULTURNÍ AKCE
- PRODEJNÍ AKCE
- SPOLEČENSKÉ AKCE
- SPORTOVNÍ AKCE
- TURISTICKÉ AKCE
- VZDĚLÁVACÍ AKCE
- ZDRAVÉ MĚSTO

Představení regionu

V severním sídli Moravy leží turistický region Střední Morava - Česká republika. Pobíhající část jeho území tvoří rovinná oblast okrajů Kroměříž, Olomouc, Prostějov a Přerov, která se již po staletí nazývá Haná. Střední Morava je převážně úrodný kraj, který Vás přivítá bohatostí své kultury, folklorním tradicím, nepřebernou nabídkou církevních památek, muzeí, hradů a zámků a dalších pamětihodností. Starobylé město Olomouc je po Praze druhou největší městkou památkovou rezervací v České republice a jeho významný barokní soubor Největšího Trojce je zapojen na seznam Světového kulturního dědictví - UNESCO. A což teprve zahrady a zámek v Kroměříži, komplex staveb, který je rovněž pro svou jedinečnost zapojen na seznam UNESCO. Na každém kroku Vás něco přivítá: Lázeňství, jeskyně, rozlehlé parky a přírodní rezervace. Sednete na kojo a máte k dispozici více jak 1400 km značených cyklotras. Převážně rovinný terén regionu Vám umožní bez větší námahy putovat po kraji a bezprostředně poznat sídlnost bodných Hanáků, zažít si je v hospůdkách na dobré pivo a místní speciality. Máte rádi sport? Vyhledáváte jsou tenisová centra v Prostějově a Přerově. Kvalitní sportovní zařízení jsou však i v ostatních městech. Toužíte po oddech u vody nebo v lesnaté přírodě? Pak můžete využít nabídky rekreačních zařízení v horských oblastech ležících tento jedinečný region. Vše najdete viditelně, dobře jítka, a kvalitní vyhovování.

"Kroměřížsko" - okres Kroměříž

Toto území o rozloze téměř 800 km² leží uprostřed země moravské. Na severovýchodě je ohraničeno Houtníkými vrchy, v jihovýchodní části se vřede pohrkovina Čínřhy. Okrájí tyto lokality jsou významné rekreační oblasti s množstvím turistických a cyklistických stezek. Napří územím a přímo přes město Kroměříž protéká tepna celé země - řeka Morava. Kroměříž je významnou městkou památkovou rezervací plnou architektonicky cenných staveb. Jedná se o komplex tvoří Arabškopský zámek a zahrady zapsané na listinu UNESCO. Kolonií této částí regionu dotvářejí města Chropyně, Hulín, Hořelov, Dvůrček pod Houtníkama a další zahravá místa jako skansen venkovské architektury v Rymarci, unikátní barokní hřbitov ve Svířkách, nebo významná postní místo Svätý Hostiva.

"Prostějovsko" - okres Prostějov

Česko

Projekt byl realizován díky grantu ČOČR za přispění MMR ČR

NOVINKY NA SERVERU

■ [Pekusný odkaz](#)

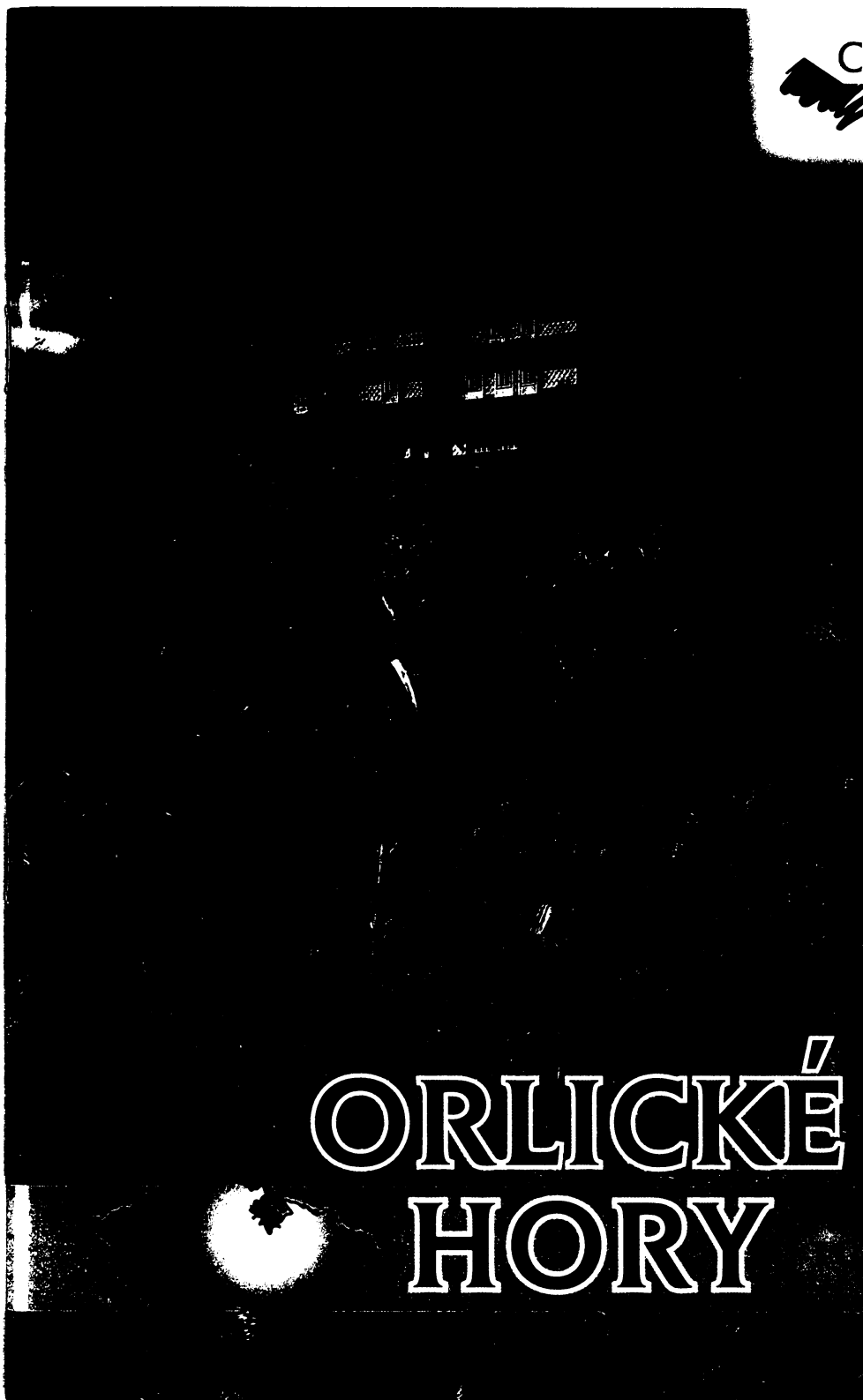
ZPRAVODAJ

■ [Pekusný odkaz](#)

NAŠI SPOLUPRACOVNÍCI

OK service
Informační kancelář města Kroměříž
 Kovářská 1
 767 01 Kroměříž
 tel./fax: 0634/331473
 e-mail: krommif@n.cz

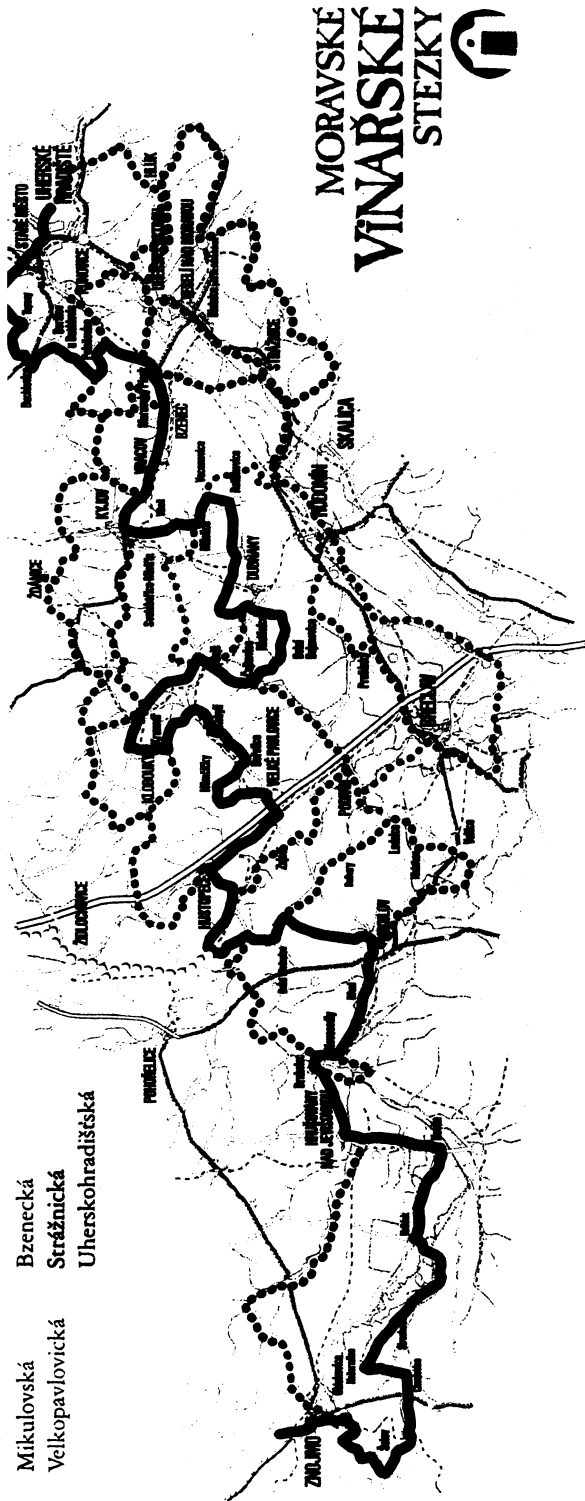
Služby města Přerova
 Mestské informační centrum

Czechy

ORLICKÉ HORY

Region turystyczny

MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY

Průvodce

Prachatice

město na solné Zlaté stezce

